

Déli Hírlap

Kedactia și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHARILOR
DIN BANAT

Nr. cereri de insc. in Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

A Szovjet közeledik szomszédjaihoz

Moszkva, december 15. A Havas-ügy-nökség jelentése szerint az a hír terjedt el, hogy Mikoján, az új külkereskedelmi népbiztos engedélyezni fog több olyan áruházzal megnyitását, a melyekben magasabb árakon külföldi árukat lehet vásárolni. Ennek az intézkedésnek politikai háttere van. A müncheni egyezmény után Oroszország meg akarja javítani viszonyát azokkal a szomszédaival, amelyek Németország közelében vannak és reméli, hogy a kereskedelmi kapcsolatok felvételével eléri ezt a célt.

Oroszország közeledik a prágai kormánnyal

Prága, december 15. Chvalkowszky külügyminiszter és Alexandrovszky prágai szovjet követ között csütörtökön megbeszélés folyt. Az orosz követ hír szerint közölte a csehszlovák külügyminiszterrel, hogy a szovjet kormány barát-ságtalan lépésnek minősíti azt a harcot, amelyet különböző cseh lapok Nagy-Ukrajna érdekében folytatnak.

Szaporítják a falusi fogyasztási szövetkezeteket

Bucuresti, december 15. A minisztertanácsnak a román elem fokozottabb védelméről szóló intézkedéseivel kapcsolatban gondoskodás történt, hogy Bucovinában és Erdély északi részében a fogyasztási szövetkezeteket szaporítsák. Ezirányban a kormány körültekintő kutató munkát végzett, amelynek alapján részletes munkatervet dolgoznak ki. A kormány arra törekszik, hogy a szövetkezeti eszme minél mélyebben behatoljon a falusi lakosság lelki-letébe, ezért a falusi szövetkezeti propagandát még erőteljesebbé teszik és a szövetkezetek működését anyagi szempontból kielégítő módon biztosítják. Főleg a kistermelők szövetkezetének rendelkezésére megfelelő hitelt nyújtanak. A szövetkezeti tevékenység kiterjesztésénél különlegesen két szempontra lesznek tekintettel: 1. A paraszti termékek értékesítése, 2. A fogyasztásnak szövetkezeti alapon való megszervezése. A társadalmi szervek a közeljövőben megfelelő utasításokat bocsátanak ki a falusi lakos-rágnak, hogy a szövetkezeti eszme terjesztése mindenütt akadálytalanul történjék.

Ciano gróf a karácsonyt Budapesten tölti

Róma, december 15. Az olasz lapok megírják, hogy Ciano gróf olasz külügyminiszter valószínűleg a feleségével együtt karácsony első napján érkezik meg Budapestre. Másnap az olasz külügyminiszter látogatást tesz Osáky magyar külügyminiszternél, majd Imrédy Béla miniszterelnöknél, azután a kormányzó fogadja kihallgatásán és díszbédet ad díszletére. A következő nap Gödöllőn, majd ezután való napon Visegrádon tartanak nagy vadászatot. Az olasz külügyminiszter budapesti tartózkodása során messzenem tárgyalásokat fog folytatni a magyar politikai élet vezetőivel. A Stampa című lap azt írja, hogy Ciano látogatását megelőzően az új magyar külügyminiszter Berlinbe fog ellátogatni.

Japán nem akarja Kinát e foglalni

Washington, december 15. Jakichiro Suna, a washingtoni japán nagykövetség tanácsosa előadást tartott a marylandi egyetemen és ennek keretén belül kijelentett, hogy Japán nem kacsagette magát olyan reményekkel, mintha Kinát el tudná foglalni. Japánnak csak az a célja, hogy eltávolítsa azokat, akik a japán—kinai megegyezés útjában állnak.

Európa már régen belépett a fegyveres béke korszakába...

Olasz lap feltűnésteltető cikke az új tízmilliárd lírás fegyverkezési beruházásról Bonnet francia külügyminiszter nyilatkozata a tuniszi kérdésről

Páris, december 15. Bonnet külügyminiszter a külügyi bizottság ülésén részletes expozé tartott, amelynek során utalt arra, hogy az olasz kormány nem vállal közösséget az olasz képviselőházi tüntetésekkel és külpolitikai téren csupán az olasz kormány diplomáciai akciói számítanak. Bonnet megjegyezte, hogy a francia kormány nem foglalkozott a római kormány semmiféle követelésével. Még abban az esetben sem jöhet szóba a francia kormány számára, hogy egy talpalatnyi földet is átengedjen, ha Olaszország részéről ilyen követeléseket támasztanának.

Bonnet hasonlóképpen megjegyeztet fűzött Chamberlain használati beszédéhez, amely újból teljesen megvilágította a helyzetet és a két kormány felfogásának tökéletes azonosságát.

A külügyminiszter ezután a Ribbentropmal folytatott megbeszéléseinek eredményét ismertette. Ribbentrop hangzott el előtte, hogy Németország híu akar maradni a Berlin—Róma tengelyhez, de

Németországnak semmiféle érdekeltsége sincs a Földközi-tengeren.

Olaszország tovább folytatja nagyarányú fegyverkezési programjának végrehajtását és a minisztertanács legutóbbi 10 milliárd lírát szavazott meg fegyverkezési célokra. Erről a nagy-jelentőségű eseményről a „Messaggero” című lap a következőket írja: Senkit sem lehet meg az a körülmény, hogy Olaszország követeli a fegyverkezést, hiszen

Európa már régen belépett a fegyveres béke korszakába.

Ha volt államférfiú, aki több ízben is megjelölte a fegyverkezési korlátozásának útját, az Mussolini miniszterelnök volt és nem Olaszországon múlt, hogy az ő tanácsait nem hallgatták meg. Olaszország nem tehet mást, minthogy a mai időkhöz igazodik. A „Popolo di Roma” azt írja, hogy a történelem döntő eseményeit éljük, amikor az egész világ átalakulóban van.

A francia lapok Chamberlain és Bonnet legutóbbi nyilatkozatával kapcsolatban véleményüket közlik a nemzetközi helyzetről. A „Le Jour” ezeket írja: Miután a németek Bécsben vannak, Trieszt felé is közelednek. Olaszország Berlin támogatásával dicsekszik, de előnyöket még nem kapott.

Vajjon azt gondolják az olaszok, hogy a kártérítést a franciák fogják megfizetni?

Nem! Abban a pillanatban, amikor Franciaország Angliával megegyezett, a válasz csak elutasító lehet. Chamberlain és Bonnet hangsúlyozták egyetértésüket az olasz követelések visszautasítása tekintetében.

A mi határainkat nem ideológiai alapon vonták meg,

hanem, miként azt Mussolini két hónappal ezelőtt mondotta, Isten keze által húzták meg a határvonalakat és ezért az emberek milliói áldozták fel életüket érte.

A pánamerikai kongresszuson Amerikai Népszövetség alapítását javasolják

Limá, december 15. A pánamerikai konferencia mai ülésén Kolumbia és Sandomingo javaslatot tettek az amerikai népszövetség megalapítására és ezt elsősorban erkölcsi, másodsorban gazdasági és katonai okokból indokolták. Domesa Lopes, Columbia külügyminisztere, hangsúlyozta, szükség van erre a népszövetségre, mert soha a világ olyan imperiálista szavakat nem hallott, mint amilyeneket most Európában kimondanak.

Tavasszal folytatják az egészségügyi hadjáratot

Bucuresti, december 15. A nyár alkalmával az egész ország területén megtartott egészségügyi hadjárat alkalmával beküldött orvosi jelentések összegezése az egészségügyi minisztériumban most folyik. A jelentésekből lesűrhető első megállapítások annak szükségére mutatnak rá, hogy a falvakban szaporítani kell az egészségügyi körzeteket.

Ezért ötven új egészségügyi kerületet létesítettek és ennek megfelelően emelték az egészségügyi személynzet létszámát is. A járványos és a társadalmi betegségek leküzdésére szintén erélyes intézkedéseket fogantatosítottak és ezek során a vörheny ellen tömeges védőoltásokat végeztek. A jelentésekből kiderül, hogy több tudósintézményre is nagy szükség mutatkozik. Két szanatórium építése már most folyamatban van.

A vérba já leküzdésére húszötmillió lei értékű gyógyszer vásároltak, a pellagra gyógyítására pedig Pitești-ben szanatóriumot emeltek. Az élelmezési kérdés tudományos alapon nyugvó megoldására nemzeti bizottságot létesítettek, amely már meg is kezdte kutató munkáját. Az eddigi megállapítások arra mutatnak, hogy

a falusi lakosság elégtelenül és célszerűtlenül táplálkozik. Akadnak családok, amelyek télen csak káposztával és kukoricapéppel látják el élelmiszer-szükségletüket. Ezzel kapcsolatban beható vizsgálat tárgyává teszik az ivóvíz szolgáltatását is. A kúvak kilencven százalékát a közfogyasztásra alkalmassá minősítették, a többi helyen új kutak furását rendeltek el. A gyermekhalandóság csökkentése érdekében 315 új gyermekgondozó központot alapítottak, amelyeknek munkája főleg a falusi gyermek-pusztulás megakadályozására szolgál. A közegyeleztést egyaránt a gyermekvédelemre és az anya ellátására fordítják. Az egészségügyi mozgalom állandósítása érdekében egészségügyi szakembereket látogatják a falvakat vásár- és ünnepeken. A hadjárat folytatásaként a tavasz folyamán valamennyi községben általános propaganda mozgalmat szerveznek a higiénia és a célszerű táplálkozás érdekében. Ezzel a mozgalommal áll kapcsolatban a népfürdők szaporítása,

mostanig 1175 fürdőt állítottak fel, ezenkívül még 47 helyen a köztisztasági szükséglet azonnali kielégítéséül nyomban gádoskodás történt fürdő létesítésére.

Ellenszolgáltatás esetén a németek kiengedik a zsidó vagyonok egyrészét

Göbbs's harcias beszéde a múlt munkások előtt

London, december 15. Az angol sajtó érdeklődésének előterében Schacht Hjalmarnak, a német Birodalmi Bank elnökének londoni tanácskozásai állanak. Schacht Hjalmar a londoni tárgyalások alkalmával azt igyekszik majd tisztázni, vajjon milyen komoly Angliának az a fenyegetése, hogy felveszi a kereskedelmi háborút Németországgal a közép-európai és délkelet-európai, valamint a latin piacokon. A megbeszélések során azt is megállapítani kívánja, hogy

a tengerentúli angol gyarmatok és dominiu-

mok mennyire kívánják előmozdítani a németországi zsidók kivándorlását.

A Daily Herald értesülése szerint a Birodalmi Bank elnöke jelezni fogja, hogy a német kormány hajlandó hozzájárulni ahhoz, hogy a Németországból kivándorló zsidók vagyonuk egy részét magukkal vihessék. Ennek ellenében azonban azt kívánja, hogy a régi német, osztrák és a szudéta területekre eső adósságokat egyesítsék sokkal kisebb költségek formájában, kisebb kamatlábak mellett és hogy kereskedelmi előnyöket adjanak Németországnak.

„Nem elegendő a német terület“

Berlin, december 15. A DMB közli: A múltakon dolgozó munkásoknak adott ebéd alkalmával Göbbs's többek között a következőket mondotta:

— Németországban egy négyzetkilométeren 140 munkás él. Nem a németek a felelősök azért, hogy a megélhetési viszonyok szűkösek. Minden területi növekedés dacára ez a terület nem elegendő arra, hogy a német nép szükségleteit kielégítse. A külföldi újságok elvitatják Németországnak a gyarmatokra való jogát és azt állítják, hogy az angolok, franciák, hollandok, spanyolok és portugálok bírnak azzal a tehetséggel, hogy gyarmatosítsanak, de a németek nem. Az 1938-beli német nép nem az, amely 1932-ben volt és elutasítja az efajta érvelést.

Az olasz sajtó felszinen tartja a tuniszi kérdést

Róma, december 15. A Stefani-ügynökség közli, hogy az olasz lapok folytatják a támadást Franciaország ellen az olasz követelésekkel kapcsolatban. Emlékeztetnek arra a civilizatorius munkára, amelyet az olaszok Tuniszban végeztek, ami az olasz követeléseknek egyik jogcíme.

A Giornale d'Italia és a Lavoro Facista azt írja, hogy 1886-ban Franciaország kiharcolta Olaszország politikai képtelenségét és megszállta Tuniszt, de azóta Mussolini a Marcia sur Roma után tiltakozott a tuniszi olaszok erőszakos honosítása ellen.

Uj intézkedéseket tesz Németország az egyházak ellen

Nem szedhetnek adományokat, zsidókat nem keresztelhetnek, a Szentiszékek csak a kormányon keresztül érinkezhettek

Róma, december 15. A Vatikán város körében számolnak azzal, hogy Németország rövidesen új intézkedéseket készít elő a keresztény egyház ellen. Hír szerint a német kormány legközelebb felmondja a Szentiszékek kötött öt eszandós konkordátumot. Ezenkívül a legújabb kiadandó rendeletek elő fogják írni, hogy

a pápa és a német püspökök csak a német kormány útján levelezhetnek egymással,

hogy egyházi emberek betegápolással nem foglalkozhatnak, míg más tevékenységüket és gazdaságukat ellenőrizni fogják.

Tilos lesz az egyház részére adót, illetéket, vagy bármely juttatást szedni,

nem szabad zsidókat megkeresztelni és csak német állampolgárok tartozhatnak az egyház kötelekébe. Úgy mondják vatikáni körökben, hogy abban az esetben, ha ez a törvény megjelenik, akkor a Szentiszék fehér könyvet fog róla megjelentetni.

Ma volt esedékes a német zsidókra kirótt birság első negyede

Még nem tudják a beíró! összeget megállapítani

Berlin, december 15. A zsidókra kirótt 1 milliárd márka birságból 250 millió márkát a mai napig kellett kifizetni. A birodalmi pénzügyminiszter a Reuter ügynökségnek kijelentette, hogy még nem lehet tudni, hogy ezen a címen mennyi folyt be,

mert számosan nem készpénzben, hanem értékpapirokban, részvényekben, jelzálogos követelésekben, ingatlan részekben, és ékszerekben teljesítik a fizetést. Legyalább egy hétre volna szükség, míg pontos számfizetést lehet eszközölni.

El akarták rabolni az angol koronagyémántokat

A testőrség ruhájában akartak a Buckingham palotába befurakodni

London, december 15. A napokban futott be a kikötőbe az Indiából jövő Cathay nevű postagőzös. A vámkirendeltség titkos detektívjei az egyik gyanús utasnál megtalálták az angol koronagyémántok pontos másolatát. A megindított vizsgálat nagyszabású rablási kísérletet leplezett le. Megállapították, hogy Indiában hihetetlen gonddal művészi utánzatokat készítettek a koronagyémántokról és a királyi testőrség ruháiról. A terv az volt, hogy a testőrség egyruhájában befurakodnak a királyi kincstárba, ahonnan a brit birodalom koronáját, országalmáját, jogarát, a törzsalag-rend láncait és jelvényeit és a felbecsülhetetlen értékű drágaságait kicserélik az utánzatokkal. A szennyezés rablási terv értelmi szerzőit és vállalkozóit egyelőre nem tudják kideríteni, de a rejtélyes utast letartóztatták.

Karácsonyi ajándékokat bőrdíszműűrában előnyösen vásárolhat

KLEIN bőrdíszműűr
I. Duca-ucca. Vis-a-vis „Hotel Savoy“

Az asszony orra

Néhány nap óta új kénszerképzetem van. Minden asszonynak az orrára nézek. Nem a szemébe, hanem a szempár közül kiemelkedő fíto, vagy görbén ívelő tatrészre, amely Caesar és Kleopatra esetében olyan fontossággal bírt. Mindez azért, mert olvastam, hogy India egyik vadregényes tartományában, Warzirisztában az asszonyok egész tömege gumiorral jár. Nemrég még Warzirisztában — és szerencsére nem nálunk — a hülsen asszony büntetése az volt, hogy a férje levágta az orrát, nem szól a krónika arról, hogy mivel büntették meg a hülsenasszonyt, de arról van tudomásunk, hogy a borzalmas büntetés dacára is Warzirisztában leszáporodtak az orrnélküli asszonyok. Ujabbán azonban megjelent az ottani kereskedésekből: a gumiorr, amely megszólalásig olyan, mint a husból és vérből való orr, gyönyörűen felvarható az orr helyére és csak a figyelmes szemlélő veszi észre, hogy az már nem az igazi orr. Ezért nézem figyelmesen az asszonyi orrokat és nyugodt lélekkel mondhatom: nálunk vagy nincs hülsen asszony, vagy a felismerhetetlenségig természetes az orruk.

Mit szoktak a warzirisztáni férfiek ezekhez a műorrokhoz? Ne tessék haragudni közvetlenségük miatt: ők maguk veszik azokat nejeik számára. Meglepik őket születésnapra, vagy a legközelebbi alkalomra és kérvényezik nejeiket, hogy a selyempapírba csomagolt ajándékot sürgösen varrják fel a régi helyre. Pedig az orr elég drága, talán tíz font, az orvos is eltér néhány fontot, de őrse kö; az embernek végtére nem kellemes, ha orrnélküli felesége van. A warzirisztáni felszarvazott férfiek rájöttek a régi európai igazságra, hogy jobb, ha a férfi homlokán szarv van, mintha az asszony arcán nincsen orr. Azután meg: az igazság, hindu férfi éppen úgy megbocsájt, mint az európai. A gyors harag sohasem jó és okosabb, — akármilyen szigorú is apánk tradíciója — ha néhányat alszik az ember a dolagra. Mindünk ilyenkor az asszonyt külföldi fürdőre küldik, ami szintén belekerül egy műorr árba, de az álag nem szenved sérelmet és utána éppen úgy helyreáll a dolgot, mint a warzirisztáni műorr felvarrása után.

Ebben a hindu országban így rájöttek a férfiek arra, amit a föld másik sarkán, Newyorkban egy Jakob Moreno nevű orvos tanult. Ez az orvos mesteriskolát létesített, ahol a házastársak megtanulnak kibékülni, megbocsájtani, éneezni, táncolni, szóval egymás mellett maradni mindenáron. Moreno egy orrhosszal megelőzte korát és a legcivilizáltabb társadalomban felfedezte, hogy a házastársak azért válnak borúra-derűre, mert nem tudtak a boru után derülni teremteni. Ki kezdje a dékület, ki kezdje a közeledést? Erre a finom árnyalatu lépésre az elfogadott amerikaiaknak nincs érzékük. Már pedig a harag minél öregebb, annál vastagabb, annál reménytelenebb. (Fiatalkor házasságok utánjukt, hogy haragban sohasem aludjanak át egy éjszakát, a haragot első lángjánál kell eloladni). Az okos Moreno doktor berendezett egy színházat Newyorkban, ahol öleletes írók kis egyfajta összejövésüket adják. Az ölelet a párbeszédben van, a tartalom ugyanis erősen hasonlító. A daraboknak három szereplője van: a férfi, a feleség és a harmadik (nő vagy férfi). Mondanunk sem kell, hogy a harmadik csak epizódszereplő mert — amint tudni méltóztatnak — a harmadik a vihar kitörésénél hirtelen kerekelt old. Elkezdődik a vég nélküli veszekedés, a nézők minden szón mulatnak, hiszen minden olyan élethű, mint otthon. Amikor a veszekedés, a szemrehányás, a családi vihar tetőpontra lép, mondjuk amikor a férfi bicskója és egyúttal az asszony orra után kap, akkor egy comedia dell'arteba fut át a vihar: a nézőtérrel doktor Moreno felkiált: Hagyják abba! Rövidesen felugrik Moreno a színpadra és amit mond az szellemes kioktatás arról, hogy „cselkészségek” miatt nem szabad házastársaknak veszekedni és ez amúgy is felesleges, mert a vége mindig a kibékülés és oltosabb ezt mindjárt elmenteni, mintha mindent az asszony orra elé tálnak, vagy a férfi orrára kötnék. A házasság megbocsájtás és aki házasságot kö szüntelen gyakorolja ezt az erényt.

Mindent dr. Moreno annyi meggyőző erővel mondja el, hogy a darab fíndéje mindig ugyanaz: a férfi csókot lehel az asszony orráról jobbra és balra fekvő területre és boldogan hagyják el a színt. A közönség is boldog, hiszen Moreno mester logikájának élessége voltaképpen a nézőtérre végezte a munkát és mondják, hogy ebből a kis kamaraszínházból úgy mennek ki a párok, mint a fiatal szízes mesék.

Öfelsége Carol király

„Abban a szerencsés helyzetben voltam és ezért büszke is vagyok, hogy a parancsnokságot a legalsóbb foktól a legmagasabbig gyakorolhattam. Ez a körülmény ad Nekem lelki önbizalmat ahhoz, hogy a hadsereg vezetésében hátrázott szavamat hallassam”.

Bucurestiből írják: Gyermekkorában felöltötte a katonaruhát és az ősök hagyományos erényeiben nevelkedett, ugyanakkor pedig példaképpen állott előtte felséges nagybátyja és királyi atyja. 1909. október 1-én II. Carol királyt, akkor Carol herceget, hadnagyi rangra emelték és Ő reá bízta a sinaiai vadászászlóalj szakaszának parancsnokságát, ami azt bizonyítja, hogy katonai rangja nem volt tiszteletbeli adományozás. Carol herceg nagyon szerette szakaszát, később pedig századát és saját tapasztalataiból igyekezett elsajátítani a vezetés, az irányítás és a parancsnoklás irányelveit. Az 1913 évi hadjárat még inkább növelte tudását, amikor atyja, a román hadsereg főparancsnoka lassanként bevezette a hadvezetés magasabb és gyakorlati megismerésébe. A világháború tudását és erélyét még jobban növelte és fejlesztette. Ekkor már ezredparancsnok volt és megfelelő előkészítésben részesült, a későbbi felelősségteljes országvezetés szempontjából is. Tapasztalatait I. Ferdinand király oldalán, mint a 70-ik gyalogezred parancsnoka, a harctereken és tüzvonalain is gyarapította. A háború befejezése után tovább haladt a katonai rangfokozatban és 1919-ben tábornoki rangra emelték. Éveken át szerzett tapasztalatait és tudását nagyszerűen alkalmazhatta a hegyi vadászrezdekknél, amelyeknek parancsnokságát ellátta. A hadsereg vonatkozó minden egyes ügyirat, módfelelt érdekelt és azok egytől-egyet átmentek az Ő kezén is. Nagyszerű iskolának bizonyult ez a módszer. A világháború után a román hadseregben bizonyos hiányok mutatkoztak, amelyeket még akkor nem sikerült kiküszöbölni. Egy olyan emberre volt szükség, aki ezt a hiányt nagyszerű érzékkel, erélyes kézzel megszüntesse. Carol trónörökös királyi atyja uralkodása idején a légügy és a tengerészetügy parancsnoka lett. Fáradhatatlanul dolgozott és munkálkodott a hadsereg fejlesztése terén és számtalanszor kivirta munkatársainak csodálatát, akik mindenkor nagyra értékelték kiváló tudását és szakavatottságát.

Ime, ez a magyarázata annak a hozzáértésnek és tudásnak, amellyel Öfelsége az ország hadseregét vezeti. Könyvekből ezt nem lehet tanulni, magyarázatok is keveset használtak volna. Egy ilyen fényes multu trónörökösből csakis kiváló király lehetett és nagyszerű szervezőerővel bíró hadseregparancsnok. II. Carol király igazi parancsnok, mert meg van benne a jó hadvezetés három főkölléke: parancsnok, kiképez és a közigazgatást vezeti. Trónralépése napjától el látja a hadsereg parancsnokságát és olyképpen készíti elő, hogy ha elérkezik az óra, minden körülmények között meg tudja állni a helyét. A kiképezés irányelveit évről-évre ugyancsak Öfelsége szabja meg.

Öfelsége iránti elismerés bizonyítékául a mult évben a legfelsőbb hadiiskola tanári kitüntetésével tisztelték meg a Nagy Királyt.

Carol király Öfelsége a hadsereg felszereléséért

A szakértők bevonásával hajította végre Öfelsége elgondolását, amely kitűnően sikerült

Bucuresti, december 15 A hadfelszerelési terv megvalósítása és annak végrehajtása Öfelsége határozott óhajára jött létre. A román hadsereg felszerelése, megszervezése és modernizálása kizárólag II. Carol király műve, aki maga köré gyűjtve a katonai egységek vezetőit, valamint a hadfelszereléssel és honvédelemmel bármilyen kapcsolatban levő minisztériumok irányítóit, jól átgondolt terve alapján hajta végre azokat. Ezekkel a törekvésekkel mindenben egyetértett a nemzet is, amelyet az uralkodó iránti hódolat és határtalan bizalom jött el. Az egész román nép szívesen vállalta azokat a megterheléseket, amelyek az ország megerősítését eredményezték. Innen magyarázható az 1934 évi belföldi kölcsönnek a nagy sikere, amikor az uralkodó felhívásának mindenki tehe sége szerint tett eleget és ezáltal lehetővé vált a hadfelszereléshez szükséges kezdeti összegnek az előteremtése. Ugyanakkor a nemzetvédelem költségvetési alapját két milliárdról négy milliárdra emelték. Mircea Cancieov pénzügyminiszter to-



Egy értékes
KARÁCSONYI
AJANDÉK
amely ötömet
hoz...

PHILIPS RADIO

Kizárólagos eladási hely:

Philips rádió-szalon

Temesvár; IV., Bul. Carol 14. Telefon: 30-20.

Szigoruan alkalmazták az egészségügyi törvény rendelkezéseit az italmérőkkel szemben

Az egészségügyi minisztérium leiratot intézett a városi főorvosi hivatalhoz, amelyet felszólított, hogy mindazokkal szemben, akik italméréssel foglalkoznak, a közegészségügyi törvény rendelkezéseit szigoruan alkalmazza. Nemcsak a tiszaságra kell ügyelni, hanem arra is, hogy mindazok a személyek, akik az italmérésekben, vendéglőkben, kávéházakban és korcsmákban a közönséget kiszolgálják, feltétlenül egészségesek legyenek. Mindazokat, akik ragályos betegségben szenvednek, tüdőbajosok, vagy fertőzött vérűek, az italmérési foglalkozásból ki kell zárni.

A személyzetet mindenütt újabb orvosi ellenőrzésnek kell alávetni, amelynek vérvizsgálatra is ki kell terjeszteni. Amennyiben a tulajdonos, vagy annak valamely családtagja szintén részt vesz a kiszolgálásban, ugy ezeknek a vért is

megvizsgálják.

A miniszteri rendelet előírja, hogy mindazok a fűszerkereskedők, akik szeszes italok árusításával is foglalkoznak, erre vonatkozólag — függetlenül attól, hogy tizletük számára azt már megszerezték — az italmérés szempontjából

külön egészségügyi engedélyt kötelesek beszerezni.

Ez nemcsak azokra a fűszerkereskedőkre vonatkozik, akiknek joguk van szeszes italokat pohárban kimérni, hanem azokra is, akik kizárólag zárt palackokban árusítanak italt. Ez a rendelkezés mindenesetre súlyosan érinti a fűszerkereskedőket, mert egy ilyen engedélynek csak a bélyegköltésge hátszázhatvan lei. Ugy értesülünk, hogy a fűszerkereskedők ennek a bélyegilletéknek elengedését fogják kérni.

vábbra is biztosítja a hadsereg pénzügyi tervének ellátását. Ezek a biztosítékok a nemzetvédelmi alap, a tengerészet és légügyi törvényekben törvényesen is bennfoglaltatnak. Ilyen természetű törvények Angliában például kiváló eredményt hoztak. A hadsereg pénzügyi alapjainak kezelési rendszere ma sokkal egyszerűbb,

ami lehetővé teszi, hogy a szükséges összeget haladéktalanul a hadfelszerelés céljaira lehet fordítani. A hadfelszerelési terv további megvalósítása még inkább megnöveli az uralkodóba vetett bizalmat és hitet. Ez egy újabb alkalom arra, hogy az ország népe hitet és bizalommal foglaljon helyet a trón körül.

Karácsonyra

az idén is könyvet írókészlétet kottát levélpapírt

Izlésos

játékokat vásároljon

MORAVETZ

könyvkereskedésben

Nagy hadvezér volt-e Foch marsall?

Liddell Hart angol kapitány tellünő könyve a nagy francia hadvezérről

London, december 15. Az angol közvéleményt élenként foglalkoztatja egy újabb háborús könyv. Szerzője Liddell Hart angol kapitány, aki pompás ábrázoló képességével már eddig is jó nevet szerzett magának az angol háborús irodalom terén. Most a világháború anyagának beható ismeretén alapuló tanulmányában azzal a kérdéssel foglalkozik, *valóban nagy hadvezér volt-e Foch marsall, a világháború győztese?*

Foch marsallnak halála után olyan kiténtetés jutott osztályrészül, mint eddig kevés francia hadvezérnek. 1937. márciusában a köztársasági elnök, magasrangú diplomaták és más előkelőségek jelenlétében ünnepélyes keretek között szállították át hamvait ideiglenes nyugvóhelyéről a párisi invalidusok templomába és ott helyezték örök nyugalomra. —

nagy Napoleon hamvai mellé.

Az a kritikai szellem azonban, amely a világégés lezajlása óta kutatja a világháború eseményeinek okait és okozati összefüggéseit, nem állt meg Foch marsall nagy kiténtetése előtt sem. Mind gyakrabban bukkant fel itt is, ott is a kérdés,

valóban nagy hadvezér volt-e Foch marsall?

Liddell Hart Foch-tanulmányában végigkíséri a marsall katonai pályafutását, azóta, hogy 1870. őszén, 19 éves korában, a metzi jezsuita iskolából hadbaíndult a poroszok ellen. Ennek alapján ezeket állapítja meg:

1. Foch egyéniségét törhetetlen akaraterő, meg nem alkuvás, szívósság és határtalan kitartás jellemzi.

2. Erős katolikus-jezsuita irányú nevelése megingathatatlan hitet

csöpögtetett belé.

3. Ezzel a szívós kitartással és hittel érvényesítette hadászati alapelvét: „csak azt a csatát veszítjük, amelyet már eleve feladtunk”. A győzelemhez nem kell más, mint

a győzelemben való szívós hit.

4. Az ut a győzelemhez: támadni és megint csak támadni.

Veszélyes kísérlet

Írta: EDMOND SÉE.

Charles Rabastel, felesége, a szép Cécile, Bernmans, a bankár és Morsigny, a közlakarékossági minisztérium fiatal osztályfőnöke vidám hangulatban léptek ki a Madeleine-környéki vendéglőből, ahol Rabastel azért rendezett vacsorát, hogy nagyszabású üzleti terve számára megnyerje Bernmans és a minisztérium támogatását. A sajnál Bernmans megadta magát és a jó bor és a siker Rabastelnek annyira a fejébe szállt, hogy azt ajánlotta, sétáljanak el a Saint-Augustin templomig, onnan majd taxin mennek haza.

— Ti csak menjetek előre, — mondta feleségének és Morsignynak — nekem még Bernmans-szal egy és más megbeszélválnom van.

Morsigny, aki inkább saját céljai érdekében támogatta Rabastel üzletét, tekintve, hogy már hetek óta udvarolt a szép Cécilének, kapott az alkalmon. Előrementek tehát és Morsigny hevesen udvarolni kezdett Cécilének, aki nem éppen visszautasítón hallgatta a fiatal ember forró szavait. Rabastel és Bernmans elmaradtak, úgyhogy csakhamar halló, és látótávolon kívül kerültek. Cécile hírtelen megfordult és észrevette, hogy Rabastel teljesen eltűntek.

— Látja, hova vezet a maga boldogsága? — mondta szemrehányóan.

— Annyira bánja? — felelt némileg szemtelenül Morsigny.

— Igen. Mit is fog gondolni a férjem, hogy így eltűntünk.

5. Ezekhez az alapelvekhez azonban nem járult magas stratégiai képzettség. Az 1905-i orosz—japán háborúban nagy szerepet játszott lövészárkok és gépfegyverek védekező erejének jelentőségét nem ismerte el. A repülőgépről azt mondta, hogy

„finom sport, de katonailag használhatatlan”

A hadiskolákban, ahol tanított, Belgium déli részét tanulmányoztatta, mint a jövőben német-francia háború színterét, holott a történelem azokat igazolta, akik vele szemben azt hangsúlyozták, hogy Észak-Beium lesz a német hadműveletek terpe.

6. A világháború tapasztalatai alaposan rá is cáfolták Foch marsall elveire. A marnei csatában támadást-támadásra halmozott és nem törődött azal, hogy

az alája rendelt csapatok napról-napra vert hadként özönlöttek vissza

a német gépfegyverek gyilkos tüze elől. Hogy mégsem érte katasztrófa, annak az volt az oka, hogy

Emberhalál lett a revolverrel való játék vége

Lippa egyik vendéglőjének kerti helyiségében 1935 június hatodikán este vidám társaság szórakozott. A társaság egyik tagja beszélgetés közben revolvergolyózt tett az asztalra és a férfiak között megindult a vita, hogy a golyó milyen kaliberű. A vita során Vagalau Ioan huszonnyolc éves petrosani postásbiztos, aki Lippán nyaral, elővette revolverét és megmutatta a társaság többi tagjainak. A revolvert Waschek Anna is kézbevette és addig forgatta, amíg a fegyver elsült és a golyó az asztalra ülő Bulugea Nicolae postaelőnökr taláta. A golyó olyan súlyos sérülést okozott, hogy Bulugea rövidesen meghalt. Vagalau Ioan és Waschek Anna

— Törődik is ő azzal, — mondta elővigyázatlanul Morsigny — el van foglalva az üzleti tárgyalásaival.

— Nagyon téved, — válaszolt megbántva Cécile — a férjemnek sokkal fontosabb feleségének kifogástalan magatartása, mint az üzlet. . . Különben, ott jönnek. Tudja mit, hogy megmutassam, mennyire tévedett, jöjjen elhujunk ide az újságbódé mögé és majd meglátja, hogy milyen ideges lesz. Jöjjen — ezzel magával vona a fiatal embert az újságbódé mögé.

Ideje is volt, mert a két férfi közben oda is ért. Megálltak. Rabastel nyugtalanul nézett körül s mikor nem látta őket, folytatta megbeszélését Bernmans-szal. Egy perc múlva újra körülnézett és tanácstalanul fordult a pénzemberhez. Cécilek látták, hogy a pénzember valamit mond neki, amire Rabastel nyugtalanul néz körül és habozik. . .

— Látja, — sugta diadalmasan Cécile — látja, milyen nyugtalan.

Rabastel azonban ebben a pillanatban abba hagyta a habozást. Vállalt vont és lassu léptekkel elindult Bernmans oldalán. Néhány pillanat múlva mélyen elmerültek megbeszéléseikbe. Bernmans intett egy arrahaladó taxinak. Mindketten beültek és elhajtottak.

Morsigny szó nélkül, diadalmas mosollyal nézett az asszonyra, aki elkecserevde tört ki:

— Ez már mégis csak sok! Nem, ezt nem fogom tűrni.

— Ó, ne haragudjon rá azért, — kérlete Morsigny, aki most már nyeregben érezte magát — az üzletemberek mind ilyenek. Neki ez

valahol messze északon a legfelsőbb német hadvezetőség indokolatlanul visszavonulót rendelt el.

7. Az yperni csatában állandóan támadott, de a katógói német gépfegyverek minden kísérletét megghisították. Ekkor egyidőre felfedezte a módszeres tüzéségi előkészítés hasznát, kimélte a gyaloglóságot és lemondott az esztelen „csak előre” elvéről.

8. A sommei csatában ismét előtörtek beleygőkereszt elvei: támadott szívósan, fáradhatatlanul és —

a német gépfegyverek tüzeben elhullott a francia ifjuság színevérága.

A közhangulat emiatt ellene is fordult, úgyhogy másfél évre „félretették”.

9. Mégis, a világháború végefelé az általános csüggedés és reményvesztettség pillanatában Clemenceauk eszébe jutott Foch. Az a férfi, aki mindig „győzni akarást”, „önbizalmat”, „megingathatatlan akaraterőt” prédikált. Példája, erőt öntött a csüggedőkbe, bár hadvezetése ekkor is hemzsegt a hibáktól. 1918 tavaszán a németek majdnem áttörték a flandriai harcteret, mert Foch az utolsó pillanatilg habozott, hogy

tartalékokat küldjön Haig marsallnak.

Frontjának legbiztosabbnak tartott pontján, ahová nem állított tartalékokat, át is törtek a németek, úgyhogy csak Clemenceau vasakarata mentette meg kedvenc marsallját a parlament előtt.

10. Végül jött az amerikai segítség és Foch ismét támadhatott. Gyakran rossz helyen, máskor pedig éppen akkor állt meg, amikor

követlenül a győzelem előtt állt.

A végső győzelmet, amely ilyenformán nem volt olyan lenyűgöző, egy második Sedan, mint amiről Foch álmodozott, sok tekintetben az ellenfél belső összeomlása segített kivívni.

Foch érdeme, hogy a nehéz órákban sem adta fel az ügyet, amiért küzdött. Még akkor sem, amikor mások már vereségre és visszavonulásra gondoltak.

az élete és ha egyszer ilyen fontos dologról van szó, akkor minden más megszűnik számára. . .

Ezzel könyörgögni kezdett az asszonynak, hogy jöjjen el hozzá. Csak egy csésze teára, igéri, hogy kifogástalanul fog viselkedni. De Cécile, legnagyobb meglepetésére, ridegen elutasította. Odaintette az első arrahaladó taxit és hazahajtott.

Otthon megvárta férjét és súlyos szemrehányást tett neki. Rabastel szánka-bánta bűnét, mentegetőzött és bevallotta, hogy csakugyan minősíthetetlenül viselte magát. Végül is kibécsülték és szent volt a béke.

De elmúlt néhány hét és a nagy üzlet egyre jobban igénybe vette Rabastel idejét. Egy nap el is kellett utaznia. Három napra ment el és alig tette be maga után az ajtót, megszólalt a telefon és Morsigny jelentkezett, aki pontosan informálva volt Rabastel üzleti utjáról. Könyörgögni kezdett Cécilének, hogy jöjjen el vele vacsorázni a „Kék számba”. Most ugyanis egyedül van és unatkozó, igéri, hogy nem erőszakoskodik, csak éppen látni akarja. Cécile már visszautasította, de azután gondolt egyet és igent mondott. . . s alig mult el egy hónap, Morsigny megkapta jutalmát a nagy üzlet közvetítéséért.

. . . Mindennek pedig az az erkölcsi tanulsága, hogy 1. nem ajánlatos olyan kísérleteket csinálni, amelyeknek kimenetele kétséges. 2. A tüzzel nem jó játszani, legjobb a közelébe sem menni. 3. Egy asszony nem igen felejt el, ha megértettétek hiúságában. 4. Arra is képes, hogy akkor álljon bosszút, mikor mindenki azt hinné, hogy végérvényesen kiengesztelődött.

Népes az ideai karácsonyi vásár, de a vásárlási kedv lanyha

A belváros külső képe jelzi, hogy országos mért tartanak. A kadétiskola előtt vezető orvostudományi egyetem egyik parasztszekér a másikat követi. Reggel nyolc órakor megrakott szekerek kereknek vissza a vásárról, viszik háza a falvak. A karácsony előtt vásárolt tárgyakat, kosarakat, hordókat, szerszámokat és karácsonyfákat. Egyik-másik kocsirol szomorúan rögög le az egy-egy házhoz, mely már a kora reggeli órákban gazdát cserélt. A gyalogosforgalom is nagy, szerény pénztárcák részére, melyek a város egyes üzleteibe nem batorokodnak be, a vásáron mindig van valami vásárolni való. Még alig halljuk a vásár zivajját, már látjuk az előhírnököket, a koldusokat. Nagyszerű eseti alkalom az ilyen vásár.

Valóságos kolduskongresszus fogad.

Vannak mind, akiket Temesvárról ismerünk, megatják csonka karjukat, lábukat, de eljötnek a környékből, a szomszéd városokból is a mulás bajnokai, hogy résztvegyenek az araban.

Megérkeztünk, Mintha a szórakoztató helyek, a körhinták és hasonló intézmények szám megapadt volna. A kintornák csak elvélve vannak, a kikiáltók is spórolnak a hanggal.

A kirakódó vásár szokatlanul népes, de vásárló aránylag gyéren akad csak.

Vannak a szőnyeg, gyapjueladók, kézimunka, tizenöt leitől felfelé lehet kapni, a szőttesek lelt csendesen és szerényen húzódnak meg az enált cipők, sok évi létre visszatekintő vászok, enyhe rozsdafoltokkal. A szegényebb lakosok vásárolnak. Itt egy cifrán kivarrt, alig tozott bluz cserél gazdát husz leiert, amott a viharvert bakancsra folyik az alku. A régi román parasztkézimunkák, katrincák csipkéik, hogy tőzsei kifejezéssel éljek, el vannak hanyagolva.

A pénztárcák laposak és az érdeklődés elsősorban a praktikus tárgyak felé irányul.

A zsidúvásáron a szokott kép. Repedett lavórok, régi ruhák, egykor rendkívül modern petróleumlámpák, vasalkatrészek, a vásár

számára frissen kistafirozott varrógépek. A könyvpiacot minden betiltástól függetlenül a Színházi Élet számai uralják. Tessék vásárolni, — mondja a kiállító — új példányok már nem kaphatók. Egy öreg magyar gazda könyvet akar vásárolni.

— Megvan-e az urnak a fekete báró, kérdi. — Jókaitól van, — mondja az eladó szakértelemmel, — de sajnos nincs meg és evvel egy Donászy-féle ifjúsági regényt ajánl a gazdának. De az öreg paraszt ugyálszik pontosan tudja, hogy mit akar. Nem áll kötélnek.

A vásári láрма fokozódik. Kalácsosok, pékek, süteményelárusítók kiáltják ki ennivalójukat, mellettem egy özőnvezelőtti grammofoon még özőnvezelőtöbb nőtára gyujt, a közelből a rádió egy öspéldánya szomoruan tekint a sokadalomra. A vásáron nincs villanyáram, nem tud megszólalni.

A tulajdonképeni kirakódóvásár nagy. Igen sok a szabó, szürszabó, csizmadia, a kosárfonók, bogárnok is hatalmas készütséggel vonultak fel csak egy hiányzik, a pénz vesők tömege.

Az állatvásárpiacon háromezer sertést hajtottak fel. Az árak nyomottak 19—23 lei között mozognak. Most nincsenek már olyan idők, amikor az exportsertések árát felverték 28—29 leire is.

Aránylag kicsiny a kereslet.

A szarvasmarhavásáron a felhajtás kétezer darab. Kevés ez, ha meggondoljuk, hogy tavaly a karácsonyi vásárra 5000 darabot hajtottak fel. De nem lehet csodálkozni, a vidék legnagyobb része le van zárva a száj- és körmőfajás miatt. Ez okozza a nyomott hangulatot, amely végigterjed az egész vásáron. A borjúkért 23 leit, a tinókért 15 leit, a belföldi vágóállatokért 14—15 leit fizetnek, a szép hizlat exporra való állatok ára felmegy egészen 18 leijeg.

Egyedül a lacikonyhák tájékán nem látunk változást. Ott állanak hosszú sorban, a külvárosi és falusi cigányok egymást mulják felül a lármakelésben és vendég mindig van. Vagy jó vásárt csapott valaki és örömeiben hörpint le egy pohárral, vagy pedig csalódott, akkor ott a lacikonyha bufelejtőnek.

Az elveszített boríték vezetett két utonálló nyomára

Ez év nyarán Nyerő község közelében két arcos bandita támadta meg a nagyszentmiklósi „Coloniale”-cég kocsiját. A rablók pénzt költeltek Szabó János kocsiától, aki azonban vállalkozott a felszólításnak eleget tenni. Erre revolverrel fenyegették meg és a kocsis akkor átadta nekik a cég számára inkasszált 50.628 leit. A pénz borítékba volt téve és a kocsis egy csorakadobozban tartogatta. A rablók elfűnése után Szabó János a csendőrségre hajtott, ahol jelentést tett a rablótámadásról. A nyomozás eredménnyel járt, mert a rablókát sikerült Mátföld községben elfogni. Érdekes, hogy az egyik elrabolt boríték vezette a csendőrséget a rablók, Grünfelder János 25 éves lakatos és Bürg, Adám 24 éves legény nyomára. Grünfelder gyanis az útonállást követő napon meglátogatta

a menyasszonyát, akivel a ház előtti padra ült. Beszélgetés közben benyúlt valamiert a zsebébe és ekkor kiesett onnan a Coloniale-cég egyik borítékja. Grünfelder nem vette észre a földre esett borítékot és azt az egyik járókelő vette fel. A községben akkor már tudtak a rablótámadásról és a megtaláló nyomában a csendőrségre sietett, ahol elmondotta, hol találta a borítékot. A csendőrség így fogta el Grünfeldert és ennek vallomása alapján Bürg Adámot is, akinél a lopott összegből még 30 ezer leit meg is találtak. Grünfelder és Bürg a temesvári törvényszék elé kerültek, amely Bürg Adámot hat havi, Grünfelder Jánost pedig négy havi fogháza ítélt. Fellebbezés folytán az ügy az ítéltábla elé került, amely az elsőfokú büntetést jóváhagyta.

... zenét és prózát minden-fajta géppel hallgathat...



... de ha élethű éneket,



... vagy tökéletes eselőbasszust,

... vagy hamisítatlan zongoraszót akar hallgatni, úgy hallgassa meg nálunk mielőbb



a legjobb készülékeket készséggel bemutatjuk,



vagy



ELECTRON

a Bácság legnagyobb szaküzlete
Timișoara I. Piața Brașian

A Déli Hírlap karácsonyi száma

a jövő héten, vasárnap reggel kopogtat be olvasóinkhoz és ez idén még nagyobb és tartalmasabb lesz, mint az elmúlt években. Megszólalnak benne a Bácság és Erdély írói és közeleti férfiai, ékes szavakkal a költők, hogy érzékeltessék az élő Szeretet megszületésének ünnepét. Verssek és novellák, riportok és társadalmi cikkek, az emberek életét mozgó eseményekhez való hozzászólások, komoly és tréfás írások teszik változatosá, élénk és értékes lapunk karácsonyi számát. Aki a jövő év január elsejétől már most előfizet a Déli Hírlapra, december végéig ingyen kapja a lapot, a vasikos karácsonyi számmal együtt. Megrendelhető levelezőlapon, postautalványon, az előfizetési díj bekielése mellett, vagy telefonon is.

Harc a milliókért

A legendás Schäffer-örökség ügye még sokáig napirenden marad. Húszmillió dollárról van szó, amelyet Filadelfiában Garrick Henriette, született Schäffer, hagyott hátra. Az európai Schäffer-családok között nagy vetélkedés indult meg az örökségért, amelyre vonatkozólag a hagyatéki tárgyalást 1939. márciusában tartják meg a filadelfiai törvényszék előtt. Az örökségre most a sok Schäfferen kívül Pennsylvania állam is igényt támasztott. A törvény értelmében — ez az állam álláspontja — az örökösöknek az örökhagyó halálától számított: hét esztendő belül kellett volna jelentkezniök, amit azonban nem tettek meg. Az igénylők ezzel szemben azt hangoztatták, hogy a hét esztendőt csak attól az időponttól kezdve lehet számítani, amikor a bíróság az örökösöket a jelentkezésre felszólította. A hagyatéki tárgyaláson ezt a kérdést is el kell majd dönteni, hogy kinek van igaza, az államnak, vagy az örökösöknek?

Jöttünk, láttunk, győztünk

Felejtse el gondjait
Hozza el nevető izmait
Jöjjön és mulasson velünk

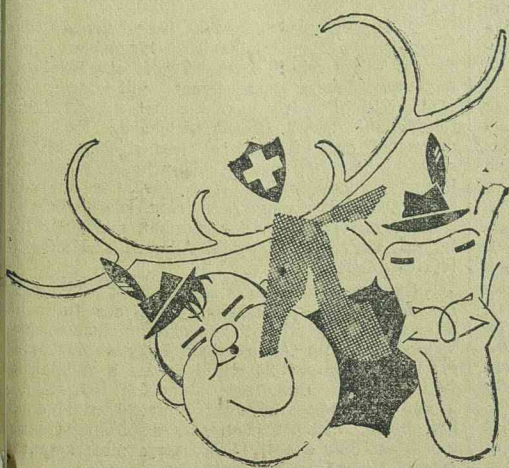
a Scalaban

péntektől kezdődőleg megjöttek

STAN és BRAN

mint turisták

Ujjé a hegyekben nagyszerű
Pótműsor, a legjobb Metrojurnál



A Melbourne Cup, vagy egy kontinens tömegőrülete

A hétmillió villágrész milliós városában mástelszáz ezer ember nézi végig a „klasszikus löversenyt”

Melbourne, december 15. Ausztrália cimerében megtalálhatjuk a kengurút, a lovat azonban hiába keressük. Pedig állatot, amióta a világ fennáll, még nem tartottak olyan becset, mint itt a versenyparipát. Az ausztráliai lóimádat mellett minden a világon eltörpül. Egy új világháborúnál, százszáz halálánál is fontosabb a Melbourne Cup napja! Micsoda nap! Amíg élek, nem felejttem el.

— Mit akar tőled? — magyarázza elkerekedettten az ausztráliaiak jellemét egy angol. — Ezeknél első a ló, azután következik a sport és utoljára az ember.

AZ ÖTSZÁZAS INDULASTÓL A SZÁZEZRES TÖMEGEKIG.

Melbourne mellett 1840. óta tartanak rendszeres löversenyeket. A klasszikus táv két mérföld, a melyen először a Boundary-Riderok, az amerikai cowboyok ausztráliai testvérei versenyeztek. Nagy öröm volt ez a marhahajcsáróknak, akik az ausztráliai szteppék végtelen földjein hajtották a baromokat. Az élvezetet a maguk szórakoztatására találták ki, de a polgárok, kalandorok és aranyások is felfigyeltek. Nyolc esztendővel később egy akkori újság sporttudósítója már megemlékezik arról, hogy ötszáz ember, nem törődve az óserdő megannyi veszélyével, kimerészkedett Melbourneból, ókröszekeréken, lovakon és kocsikon igyekezett elérni a verseny pályát.

Az első esztendőben a Melbourne Cup első díja 25 font volt, az az összeg emelkedett 10.000 fontra, amelynél nagyobb versenydíjat csak keveset találhatunk.

Vasárnap este a melbournei uccák rendszerint kihaltak. Most emberek tolonganak a járdákon, ragyogó, izlésesen öltözött nők, idegenmozdulatu férfiak, a szállodákban lehetetlen szobát kapni, Száz ezer vendég érkezett a milliós városba, a hétmillió kontinens minden részéből. Ugy jöttek, mint a zarándokok, akik ezután az aranyborjú helyett a fűrészláb versenyparipáért lelkesednek.

A vasárnap elmúlik, a hétfő még élénkebb, természetesen. Holnap futják a nagy versenyt.

A százötvenezer kiválasztotton kívül, aki a Flemington Race Cours tribünjein szoronghat, még ötmillió felnézett, hogy a serdülő gyermekeket ne is említsük, a Commonwealth minden részében lefogadta a kedvenc lovat. Nincs ember, aki ezen a napon ne fogadna.

A NAGY NAP

A keddi nap reggelén borús az égbolt. A melbournei idő viszontagsághoz szokott arcok elborulnak. A forgalom a Flinder Street Stationen összpontosul, innen indulnak képercenként a tömött vonatsorok Flemingtonba, a verseny pályára. Száz ezer ember? Nem, ma többen lesznek, ötvenezerral többet várnak, rekordközönséget, mert a verseny különösen nyílt, az idő is kiderült, minden szabály meghazudtolására. A pálya tribünjei félkör alakban húzódnak, betonból készültek, tüzbiztosak, ami nem is lehet másként, mert egy tűzvész itt tízezrek biztos halálát jelentené. Hangos ordításokat nem hallani, még csak a tömegre annyira jellemző zsidongást sem. Halkan, suttogva beszélnek. Az első helyen is nagy a tolongás, a későn érkezők nevetve, békésen, minden elégedetlenség nélkül keresik a helyet, ahonnan láthatnak. A leg-öbbször nem is talál. A százegyzerezer néző közül legalább harmincezen talán nem is látják a versenyt, s boldogok lesznek, ha a „Cup-győztest” egy pillanatra szemügyre vehetik. A célbírói emelvény alatt, üvegsekrényben karsu aranyserleg, a Melbourne Cup, amely mellé még egy tízezer fontos csekket mellékelnek a szerencsés tulajdonosnak.

A fenntartott helyen, a tagok között könnyebb az élet. Ott nincs szorongás, a nők is frissebbek, szebbek és jobban öltözöttek, szép ruhát, eleganciát azonban alig látni. Itt nincs „flancolás”, a férfiak egyszerűen felöltöznek, a nők pedig igyekeznek öltözködni.

— Európában a nők és a férfiak azért mennek a löversenyre, hogy magukat mutogassák, a ruháikat fitogtassák — mondom egy barátomnak.

— Az lehet, de nálunk a lovak és a fogadások fontosak.

A fogadópenztárak előtt a tömeg megkétszereződik, de türelmesen vár, amíg sorra kerül. A könyvesek fehér ernyők alatt torkuk szakadtából kínálják az utolsó ódszokat.

The Trump hat az egyhez, Sir Regent négy az egyhez, Hua négy az egyhez, nyílt a küzdelem,

minden favoritnak megvan az odsza, de kínálnak lovakat nyolcvanszoros pénzzel.

Százegyzerezer boldog polgár játszik? Nem, hétmillió és milliók a világ minden táján. Szerencse, lovak, van valami kényszer a játékban. Fogadni kell egy autzárdert, amely ötvenszeres pénzt fizet, a szerencse, a könnyű pénz kábító varázsa elfog, aztán jön a józságsági rémület, be kell biztosítani a téteket, nem vagyunk igazi játékosok, öt lovat fogadunk. Red Rayt is, így bebiztosítjuk magunkat, hogy ne nyerhessünk...

A lovak a startnál. Indulás. A halk hangszivaj is elhallgat. Csönd. Három perc alatt a multba tűnik a nagy esemény, amelyre egy világrész készült egy éven át.

„THE TRUMP GYŐZÖTT”

A néma tribünökön egyszerre felhangzik a lelkesedés moraja, amely hangos ordítással, fülcsikító bömböléssel növekedik. Százegyzerezer ember pillanatra elveszítette szokott öuralmát, a küzdelem izgalmas hangulata meggyőzte őket. Fantasztikus hangorkán.

— The Trump! ... győzött!

Egy éltesebb asszony, ausztrálialtól szokatlan lelkesedéssel barátom nyakába borul, kéri:

— Uram engedje meg, hogy megcsókoljam.

— Kérem — mondja barátom.

Az arcok újra közönyösek. Nincsenek nyérok vagy vesztők. A pénzünkért megyünk. Mellettünk a könyves kétszáz fontot számol egy álmotekintetű fiatalember kezébe. A pénztáraknál boldog nyérok hosszú sorai, nevető arcukon nem látezik a várakozás, hogy „pénzért mennek, nyertek”.

A pálya mellett, a tribünök előtt az első helyen ugyanugy, mint a másodikon, a fűvön nők és férfiak ülnek, hevernek, kipihenik a fáradalmakat, olyanok, mint a kirándulók, akiknek igazán lényegtelen a többiek véleménye. Nem sajnálják ruháikat, nem törődnek a többiekkel, akik „megszólhatják” őket, angolkol.

A tömeg egyszerre indul a kijáratok felé. Most nincs tolongás. Rendőr sehol, veszőkedőket se látni, apró léptekkel csoszognak a kijárat felé, az állomásra. A vonatok egymásután érkeznek. Nincs tülekedés. Egy ablakot véletlenül benyomnak. Hamvas női kaból vér serken. Két szempár találkozik.

— Bocsánat.

— Oh, kérem, nem tört semmi.

Nevetnélnék.



A „LEGNAGYOBB EMBER”

A Streets of Paris'-sal szemben, a tengerparton fekszik a „Palais de dance”, ma nagy események színhelye. A „Cup-győztes” zsokek ünneplik a mulató menedzser sajátkezűleg adja át számára az általa kifizetett serleget. Nyolcezer ember, megannyi lelkes sportrajongó tolong a tágas teremben, ahol a legjobb ausztráliai jazzband hangjaira csoszognak és ríszálják fejlett, egészséges testüket a fiatalok. A zsoke a zenekari dobogón áll, átveszi a díjat, beszédet intéz a tömeghez. A lelkesedés leirhatatlan: mindenki nevet, tapsol. A világon ma kétségkívül ő a legnagyobb ember — The Trumpot azért mégsem vehetjük emberszámba, ő több, mint — az ember.

Az újságokban már pontos kimutatások vannak, hogy ebben az esztendőben a „totónál” a Melbourneiek — a látogatókat is közéjük számítjuk — kétszáz ezer fontot, több mint 200 millió leit tettek fel különböző lovakra.

Társaságunk egyik tagja részegen indulást vezényel. Hova tartunk? A derengő szürkületben a gépkocsik a St. Kilda strand felé veszik az utjukat. Ebben a rendszerint néptelen órában mintha az egész város megőrült volna! A betonúton férfiak és nők futnak versenyt, mások lemasztak az utról, a homokba, a tenger mellé, többen az utjelző oszlopokon üvegéből sört kortyolnak, magános párok enyelegnek. Micsoda élet!

Öröm, öröm!

Reggel zugó fejjel, holtfáradtan, lelkiismeret-furdalásokkal ágyba kerül az ember és furesza dolgokra gondol. Például arra, hogy nemcsak a lovaknak, hanem az embereknek is megvan a keltő és tékük ebben a furesa világban. Kellen István

Hearst elárverezteti 20 millió dollár értékű mügyüteményét

Angol várkastély, spanyol kolostor és más különleges kincsek kerülnek árverés alá

Newyork, december 15. William Randolph Hearst, a 75 éves amerikai újságfejedelem elhatározta, hogy árverésre bocsátja mintegy 20 millió dollárba becsült mügyüteményét. Hearst gyüjteménye nemcsak Amerikában, hanem a világon is szinte egyedül áll. Éveken keresztül járták ügynökei a földkerekséget értékes műtárgyakért. Hearst ágenséi nem törődtek az árral, mindent megvásároltak, ami megértett.

Még emlékeztet, hogy közvetlenül a háború után Hearst megvásárolt egy angol várkastélyt, a köveket megzúzattotta és úgy szállította át az Egyesült Államokba. Hasonló módon szerzett meg egy spanyol kolostort is. Akkoriban a világsajtó sokat írt és sokat tréfált arról az esetről.

A szakértők szerint a többmillió dolláros Hearst-kollekcióban olyan darabok is vannak, amelyekről csak most, az árverés során fog kiderülni, hogy nem egészen egyenes úton kerültek — persze Hearst tudta nélkül — az újságfejedelm birtokába. Csak legutóbb történt, hogy egy francia műtörténész Hearst san-simeoni kastélyának egyik ablakában felfedezte azt a nevezetes francia üvegablakot, amelyet egy üvegfestőnő lopott ki pár évvel ezelőtt a régi templom falából.

A san-simeoni kastélyt Hearst részben a saját ízlése, részben műértők tanácsa alapján építette át múzeuma céljaira. A pompás épület omlokzatán

szentek és lovasok, antik és középkori márványszobrai díszítik. Két oldalán egy-egy spanyol harangtorony emelkedik. Ötven szobában halmozták fel Hearst kincseit, bútorokat, festményeket, képeket és fegyvereket.

A legnevezetesebb darabok Hearst kép- és fegyvergyüjteményében találhatók. A képtárban néhány Tizian, Van Dyck és Reynolds található. Középkori fegyvergyüjteménye, amelynek világszerte nincs párja. Eitel Friedrichnek, a német császár fiatal tulajdonából került Hearst birtokába. Ezeket a nagyszerű darabokat és gyüjteményeken kívül a szakértők szerint rengeteg silány holmi is található Hearst gyüjteményében. A milliárdos csak kezdett ben érdeklődni a mügyüjtés iránt, később azonban csak azért folytatta a vásárlásokat, mert már hír terjedt, hogy ő az Egyesült Államok első mügyüjtője és műértője.

Ügylátszik, a 75 éves Hearst most mégis jobbnak látta túladni a kincseken. Senki sem tudja határozottan, hogy mi indította erre az elhatározásra. Valószínűnek tartják azonban, hogy a műkincsekért kapott mintegy 20 millió dollárt a vállalatok fogja fektetni. Ügylátszik, Randolph Hearst-öt, a kitűnő üzletembert bántotta, hogy 20 millió dollár tőke hever „holtan”, kamatozás nélkül kastélyának szobáiban. Ezt a holt tőkét akarja most kamatoztatható tőkére átváltoztatni.

A hős rádiótiszt pokolgépet küldött felettesének

„Sietteini akartam előléptetésemért és ezért követtem el a merényletet“

Newyork, december 15. Érdekes vádlott ügyét tárgyalta napokon át a Jersey-City-i esküdtszék. A vádlott George W. Rogers rendőrtisztviselő volt, akit a vádhatóság gyilkosság kísérlete miatt ültetett a vádlottak padjára. George W. Rogers főnöke ellen követett el merényletet, hogy annak helyébe kerüljön, de nevét nem a szokatlan érvényesülési ambíció révén ismerte meg a közönség, hanem egy hőstette révén, amely hőstettének az emléke még ma sem halványodott el.

A MORRO CASTLE HŐSE

A gyilkosságra vetemedett rendőrtisztviselő 1934-ben világhírű lett egy tengeri katasztrófával kapcsolatban. George W. Rogers rádiótiszt volt a Morro Castle nevű hajó fedélzetén. Ezt a hajót 1934-ben emlékeztető katasztrófa érte: a hajón tűz támadt és a tüzkatasztrófa következtében százhuszonöt utas életét vesztette. George W. Rogers a tűz kitörésekor elfoglalta helyét a rádiófülkében és amíg eszméletlenül volt, szakadatlanul segélykérő jeleket adott le a rádión. Nem törődött azzal, hogy a lángok átszaptak a rádiófülkére is és ő maga is súlyos égési sérüléseket szenvedett. Súlyos sebesülten is a rádió leadóállomás mellett dolgozott és S. O. S.-jelekkel hívta segítségül a közelben tartózkodó hajókat.

A hős rádiótiszt a lángok martaléka lett volna, ha néhány kollégája az utolsó pillanatban ki nem menti a már lángokban álló rádiófülkéből. Rogers ekkor már eszméletlenül állapotban volt, súlyos égési sebeket és füstmérgezést szenvedett.

A hős rádiótiszt önfeláldozása és bravurosa tette akkor az egész világsajtót bejárta. Az amerikai közvélemény nemzeti hősként ünnepelte Rogerst, akiről heteken át cikkeztek a lapok, szerepelt a mozihíradókban is és magas kitüntetésben részesült. A rádióoperátorok szövetsége is éremmel tüntette ki a hős kollégát, aki élete kockáztatásával igyekezett megmenteni embertársai életét.

George W. Rogers több mint egy éven át kórházi ápolás alatt állott és amikor felgyógyult súlyos sebeitől, a newyorki rendőrség szolgálataiba lépett. A Newyork melletti Bayonne város rendőrállomásának rádiótisztja lett. A rendőri rádióállomás parancsnoka itt Vincent J. Doyle volt, aki 1938. március 4-én kis csomagot kapott postán egy levél kíséretében. Mialatt a rendőrtiszt a levelet olvasta, a csomag felrobant és Doyle rendőrtisztviselő jobbkarján súlyosan megsebesült, balkezéről pedig három új-ját leszakították a pokolgép szilánkjai.

A nyomozás csakhamar megállapította, hogy a pokolgépet az áldozat egyik alantasa, George W. Roges küldte a rendőrtisztviselőnek.

BEISMERŐ VALLOMÁS

Két héttel a merénylet elkövetése után Rogerst letartóztatták. Gogers bevallotta, hogy ő követte el a merényletet felettese ellen. Az esküdtszék előtt most így védekezett:

— Két éve állottam már a bayonnei rendőrség szolgálatában és nagyon el voltam keseredve, amiért nem léptettek elő. Nemrégiben még az egész ország az én hőstetemről beszélt,

Karácsonykor féljeggyel lehet utazni

A gyors és rapid pótdíjakat egészben kell fizetni

Bucuresti, december 15. A karácsonyi ünnepek alkalmával ismét kedvezményesen lehet majd utazni a CFR vonalain. A kedvezmény 24-én reggel lép életbe és január 5-én éjjel 24 óráig tart. Az utazás féljeggyel történik, de a gyorsvonatokra a pótdíjat, valamint a Rapidvonatokra a helyjegy díját egészben kell megfizetni. Az utazás félbeszakítható. Az utolsó kedvezményes utazás január 5-én olyan vonattal történhetik, amely legkésőbbben éjjel 24 órakor bezárólag indul el.

nemzeti hősként ünnepeltek, igazságtalanságnak tartottam tehát, hogy alantás, jelentéktelen állásban dolgoztatnak és nem jutalmaznak meg előléptetéssel a Morro Castle égésekor tanúsított hőstetemet. Arra gondoltam, hogyha felettesem, Doyle hadnagy távozik állásából, én kerülök helyébe. Miután azonban nem volt türelmem kivárni, amíg a hadnagy más szolgálati helyre kerül, sietteini akartam a helycserét és ezért követtem el a merényletet. Pokolgépet küldtem felettesemnek, hogy így távolítsam el állásából. Tervem csak részben sikerült: a pokolgép súlyosan megsebesítette a tisztet — örülök, hogy nem ölte meg —, viszont én nem kerültem helyébe. Kérem enyhítő körülménynek betudni a Morro Castle tüzkatasztrófa alkalmával tanúsított önfeláldozó magatartásomat.

Az esküdtszéki tárgyalás során kihallgatták Rogers kétszázket rendőrtisztviselő kollégáját. A kétszázket tanu kivétel nélkül terhelően vallott Rogersre, akit valamennyien karriervadász, hű, dicsekedő embernek mondtak. Rogers hanyagul látta el szolgálatát és amikor felelősségre vonták, arra hivatkozott, hogy neki mint „nemzeti hősként“ halálát tartozik Amerika.

Az esküdtszék büniösnek mondotta ki verdiktjében a volt „nemzeti hőst“, akinek ügyében a törvényszék a napokban hirdeti ki az ítéletet.



Mily gyakran történik meg,

hogy a megerőltető napi munka után nincs többé kedve hazulról elmenni. Hiszen olyan kellemes és meleg az otthon! Jönnek a jó barátok, kedélyes beszélgetés folyik, azután felbont egy üveg Rhein pezsgőt! Hamarosan szétárad az a kedélyes hangulat, amely után annyira vágyodunk. Meleg hangulat a saját otthonban — mily szép és mily könnyű egy üveg Rhein pezsgő révén!



Franciák telepítése a Bánságba, ahol azok beleolvadtak a sváb népcsaládba

Francia nevek tulajdonosai, akik egy szót sem tudnak franciául. Sok magyar család is beleolvadt a svábságba

A Bánság gyepein mindenfelé találkozunk velük. Családi neveik ilyenek: Dupret, Channier, Remillong, Pierre, Lamotte, Grande, Etienne, Petit, Chambre, Salle, Maneuvre, Frecot, Gu rand, Thierry, Lebouton, Lachaussée, Potier, Potienne, Papillion. Csupa francia nevezet. És ezeken kívül felsorolhatnánk még jó néhány tucatot.

Hiába köszöntünk azonban rájuk gall nyelven: — Bon jour, monsieur!

Nem kívánják vissza a jónapot. És hiába érdeklődünk: — Ou allez vous? Ca va?

Nem mondják meg, hová mennek és hogyan érzik magukat. Lefeljebb azt érzük el, hogy sváb dialektusú németéssel kérdik, mit akarunk tulajdonképpen tőlük és mire vagyunk kíváncsiak? Esetleg még azt is firtatják, hogy milyen madárnyelven szólunk hozzájuk.

Bizony ezek a bánsági emberek hamisítatnak francia nevekkel ma már hamisítatnak svábok.

Jelentékeny tömeget alkotnak. Az őseik franciák voltak. Franciák voltak, akiket az 1716-ban a törököktől visszafoglalt, elnéptelenedett Bánságba telepítettek sok svábbal, szerbbel, szlovákkal, csehvel és más nemzetiséggel együtt. Elsárgult okmányok mondják, hogy a bécsi udvar a törökök által kipusztult országrész benépesítését Mercy Claudius Florimundus gróf tábornokra bízta és hozzájárult, hogy az „az iparban, földművelésben, rizstermelésben, seiyemhernyőtenyésztésben jártas német, olasz, spanyol, francia telepeseket hozzon, akiknek

ingyen házhelyet, földbirtokot, pénzsegélyt, több évi adómentességet és egyéb kedvezményeket adjon“.

Ezzel az engedéllyel nemcsak Mercy gróf élt, hanem azok is, akik utána a Bánságot kormányozták.

Hogy a francia telepeseknél maradjunk, bön-gésszünk a bánsági telepítések történetében olyan adatok után, amelyek róluk regélnek. Knoll temesvári kerületi főnök 1770-ben Mercyfalvára száz francia családot hozott, Laffer báró 1764. és 1772. között

francia települőket hozott nagyobb számban a nagyszentmiklósi, nagyikikindai, csenei, perjámosi és a majdnem teljesen lakatlan zombolyai járásba.

Térjünk vissza a multból ismét a jelenbe.

A kétszáz és százötven esztendő előtt a Bánságba telepített franciákból már

csak a francia családnevek maradtak meg,

azok is számos esetben elferdítve, áthangolva, az eredeti írásmorból kiforgatva. A francia úkapák és francia úkanyák utódai mind elsvábozódtak, mind beleolvadtak abba a sváb népbe, amelyet velük körülbelül ugyanegy időben telepítettek a bánsági talajra. Dupret és társai francia családnevek ellenére sváboknak vallják magukat és mérgesen tiltakoznak, ha ezt bárki kétségbe vonja.

És hol vannak a spanyolok, akiket Nagybecskerekre, Kisbecskerekre, Mercyfalvára telepítettek? Hová lettek a Temesvár-Gyárvarosba, Karaszjezőnőre és Csákovára hozott olaszok? A spanyol és az olasz családnevek — legtöbnyire eltorzítva — megmaradtak ugyan, ám

viselőik beleolvadtak a sváb népcsaládba.

Éppen így változtak át svábokká az I. Ferenc uralkodása alatt 1835-ben a temesmegyei Bakóvárra letelepített csehek és magyarok is. Az előbbieket emlékeztet a Slapanzky és Gresak, az utóbbiakét a Jánoech, Lovász, Patonai és Szépe családnevek őrzik. Viselőik éppen úgy sváboknak vallják magukat és éppen úgy önéretes tagjai a sváb népközösségnek, mint vezéreik közül Korodi, Poloni, Csáki, Veres, Kincs, Zay és még egynéhány magyar nevek, akik mind nem miniszteri engedély alapján, hanem családi örökségképpen jutottak vezetéknevükhöz, amely azonban

külső formájában már rég nem megfelelő stílusu köpevy nemzeti hovatartozásunk és népi érzelmeik számára.

Vonjuk le a következtetést.

Neveléses volna, ha a franciák, spanyolok, olaszok, csehek követelnék visszazemzetesítését azoknak a sváboknak, akiknek elődei valamikor franciák, spanyolok, olaszok, csehek voltak. Éppen olyan neveléses, ha akadnak svábok, akik visszazemzetesítését követelik azoknak a németes nevű embereknek, akik nem sváboknak, hanem más nemzetiséghez tartozóknak vallják magukat.

Kubán Endre,

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hátóságoknak, közhataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Az üzlet, — üzlet

Egy londoni vendéglős autót vett, még pedig részletfizetésre, — úgy látszik, ezt az intézkedést nemcsak nálunk ismerik. A vásárló azonban nem fizeti le a részleteket, hanem az eladó... leeszi. Igen, leeszi vagy, ha úgy parancsolják, leétezi, mert a vendéglős kötelezte magát, hogy az autó vételára fejében tíz évig ingyen ad ebédet a gépkocsikereskedőnek. Ez, felszínes számításal, összesen 3650 ebéd volna, de ha nagyon pedánsak akkorunk lenni, 3653, mert közben három szökőév is akad. De nem ez az, amiért itt erről a furcsa részletfizetésről beszélünk, hanem egészen másvalami. Nevezül optimizmusnak. Igazán csak angolok lehetnek annyira optimisták, hogy ilyen részletfizetbe belemennek, akár mint eladó, akár, mint vásárló!

Csak angolok, akik megszokták, hogy a jövőre ne úgy gondoljanak, ahogy az öreg kontinensen gondolkodnak az emberek, mintha a jövő valami titokzatos és inkább rosszindulatú, mint kegyes bizonytalanság, beláthatatlan éjszaka volna, az angolok megszokták, hogy nagyobb időváltásban számoljanak, mint mások, — úgy látszik, az időt is fontban számítják. A mi időegységünk egy esztendő, az övék talán egy évtized. És mit jelent egy évtized a birodalom életében, ha az emberi életben jelent is valamit, még pedig nem is csekélyeséget?

Csak angolok lehetnek annyira optimisták, hogy biztosra vegyék: az a vendéglős, amely ebben és ebben az uccában, ilyen és ilyen áron adja az ürügyet, a pudlingot és gyömbérsört, tíz év múlva is ugyanabban az uccában és ugyanazon az áron enni ugyanezeket az ételeket. Mert az angol életnél csak az angol konyha változhatlanabb.

Végül: csak angolok lehetnek annyira optimisták, hogy feltételezzék: az ilyen hosszulejárú és mindkét fél részről könnyen megtámadható részletfizetés esetén sem fog perre kerülni a sor. Egyrészt, mert ha két angol azt mondja: én ezt az üzletet megkötöm, akkor mindégik bizonyos lehet abban, hogy ő csinálta a jobbik vásárt, anélkül, hogy bármelyik is kevésbé jól járt volna. Ez megint olvasmányi, aminek titkát csak angolok ismerik, — mi hiába törjük rajta a fejünket. Tíz év múlva az autó eladója felkel megszokott asztalától, megtörli a száját és azt mondja pipára gyujtva: well, köszönöm, most majd megyek máshova enni, nem volt elég jó a koszt... A vendéglős ugyanilyen nyugodtan, visszazsól: a söntésből: well, manjen csak uram, az autó sem volt jó... — De azért tíz év alatt egyik sem szól a dolgról.

Egy csöpp vízben a tenger, egy apró kis esetben az angol szellem. — ennyi az egész.

— IDŐJÁRÁS: Várható idő a következő 24 órára: Felhősödés, főleg északi irányból heves szél várható, amely különösen az ország keleti részén erősödik. A hőmérséklet tovább csökken. Helyenkint havazás és talajmenti fagy.

— Megrendült a danzigi népszövetségi biztos helyzete. Londonból jelentik: Diplomáciai körökben különös jelentőséget tulajdonítanak a danzigi népszövetségi biztos problémájának. A szabadváros alkotmányának megsértése következtében a népszövetségi biztos helyzete kényesé vált. A Népszövetség januári ülészakán fog-nak ezzel a kérdéssel foglalkozni olyan értelemben, hogy fenntartsák-e ezt az állást, vagy sem. Kérdés azonban, hogy a Danzigban kiéleződött helyzet következtében lehet-e addig várni. A danzigi népszövetségi biztosnak az volna a kötelessége, hogy Lengyelország érdekeit biztosítsa.

December 16
Péntek
Eteleka, Adél

1645. december 16-án írták alá Linzben a békekötést III. Ferdinánd király és I. Rákóczi György fejedelem megbírói. A linzi béke nagy jelentősége az, hogy a protestánsoknak a legteljesebb vallásszabadságot biztosítja.

1770. december 16-án született Beethoven Lajos, a legnagyobb német zeneköltő. Már nagyapja és apja is híres zenészek voltak. Első zeneművei már tizenkét éves korában jelentek meg és nagy elismeréssel találkoztak. Szimfóniákat, szonátákat, oratóriumokat, miséket írt. Százharmincegy nagyobbat alkotásán kívül számos kisebb szerzeménye maradt fenn.

1909. december 16-án halt meg a nagykárolyi születésű Acsády Ignác híres történetíró. Jogot végzett, majd hírlapíró lett, később a történetírással foglalkozott. Számos történelmi könyvön kívül néhány regényt és szindarabot is írt.

— Élet-halálharc a farkasokkal. Targovistéből jelentik: Néhány nappal ezelőtt Darmanesti faluba egy farkas hatolt be Jonea Joana asszony házához udvarába és néhány juhot megölt. Tegnap éjjel ismét átugrott a kerítésen. Az asszony a zaj hallatára egy karóval felfegyverkezve kilépett az udvarra, kislánya pedig lámpával kísérté. A farkas a lámpát tartó kislányra vetette magát, és elzalt az anya a karóval a farkas fejére sújtott. Hosszú harc után sikerült a vadállatot agyonverni.

(—) FELAKASZTOTTA MAGÁT Schicht Adám hetvennégy éves kisteremial gazdálkodó és mire rátaláltak már halott volt. A gazdálkodó felesége ez év elején meghalt és az idős embert ez annyira bántotta, hogy azóta szinte búskomor volt. Valószínű, hogy felesége halála miatt érzett bánatában követte el az öngyilkosságot.

Kérelem

Antal Pali hat éves buziási kis fiu már többször fordult kérelemmel a jószívű gyermekekhez, akik minden alkalommal meghallgatták és teljesítették kérését. Nagyon szépen kér a kis Pali egy kis nadrágot, mert neki egyetlenegy fürdőtrikó nadrágja van, amiben nagyon fázik, az ovoda pedig nagyon messze van. Akármilyen javított, vagy öreg nadrágot halás köszönettel és örömmel fogad.

— NEVES ROMÁN PUBLICISTA HALÁLA. Brassóbból jelentik: BransceVictor, az ismertevű román újságíró Brassóban 64 esztendőskorában elhunyt. A román újságírás rengeteget köszönhet a fáradhatatlan férfiúnak, aki a híres Bransce családnak másik kiváló tagja volt. Testvérével, Valer Bransceval sokat tevékenykedt a nemzeti egyesülés megvalósításáért. Andrei Muresanu halála után átvette a Gazeta Transilvaniei vezetését, amely az ő működése alatt tovább fejlődött. Tevékenységére jellemző, hogy, amikor a világháborúban orosz hadifogságba került, Irkutban román nyelvű lapot szerkesztett, Voicu Nitescuval pedig a román önkéntes légiót szervezte meg. Többször volt szenátor és a politikai életben is nagy becsülést szerzett magának. Minthogy már húszéves korában újságírói pályára lépett, negyvennégy esztendőskorában munkássága után távozott el az élők sorából.

— Tévédésből a hullakamrába tört be és eljutt. Budapestről jelentik: Ferenci Albert 31 éves budapesti munkanélküli az elmúlt éjszaka betört a bonctani intézetbe. A tettést reggel eszméletlenül találták a hullakamrában. Amikor nagynehezen magához térítették, elmondotta, hogy már hónapok óta nincs keresete és ezért elhatározta, hogy a bonctani intézetbe tör be, ahonnan zsákmányt remélt. Közben a hullakamrába nyitott be és a holttestektől annyira megijedt, hogy eszméletlenül esett össze.

(—) REFORMATUS ISTENTISZTELET SÁGON. Dec. 18-án, vasárnap délután 4 órakor Nis István, lelkes református istentiszteletet tart Ságón, Timiseni-n Farkas Lajos házában.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOLGÁLATA:

Pénteken, december 16-án a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Sft. Ioan utcában levő Ir-galmasok gyógyszerára.

A II. kerületben a Traian téren levő Kigyó-gyógyszertár.

A III. kerületben a Miron Costin utcában levő Merker gyógyszerár.

A IV. kerületben a Gen. Dragalina téren levő Craciun gyógyszerár.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és Uj-kisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tart.



ZEISS
PERIVIST
szemüveget, távcövet

KECSKEMÉTI

Karácson yra
vegyen
lorgnont,
Temesvár I.
Bd. Duca 2.

— LEFOGLALT CSEMPEZÁRUT ÁRVERÉZ A SZATMÁRI VÁMHIVATAL. December 19-én reggel 9 órakor a szatmári vámhivatalban nagymennyiségű különböző csempézárú kerül árverésre. Az árverés összesen 107 fétel fog szerepelni, mint gyujjúkendők, lenkendők, selymárúk, csikó-börök stb. Az árverésre kerülő árumennyiség súlya 1000 kgr. Az érdeklődők a kereskedelmi és ipar-kamaránál tudhatják meg a részleteket.

— Rablógyilkosság a robogó vonaton. Buzából jelentik: Tegnap délelőtt 11 órakor a Buzáú—galati vonal mentén vértócsában találtak meg I. Serbanescu ismert buzáui kereskedőt, nem neszse pedig Preda Constantin buzáui kereskedő holttestét. A súlyosan megsegyült Serbanescut kórházba szállították. A vizsgálat megállapította, hogy Serbanescu 300 ezer leit míg agával, hogy Galatiban árút vásároljon. Fülkéjében két ismeretlen megtámadta, késeikkel összeszúrták, kirabolták és kidobták a vonatból. Ugyanez a sor érte Predat is, azzal a különbséggel, hogy az a vonat kerekai alá került, melyek halálra gázolták. Két évvel ezelőtt hasonló támadásnak esett áldozatul egy Boros nevű kávéházulajdonos is, akit szintén meggyilkoltak, de a tetteseket még nem sikerült kézrekeríteni.

— Betiltották Macek spalatói lapját. Belgrádból jelentik: Macek horvát parasztpártjának spalatói hivatalos lapját, bizonytalan időre betiltották.

Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehaj-tó a dr. Földes-féle Solvo-pirula. Székrekedés, bélnyerheség, rossz emésztés, gyomorrontás, fel-fúvódás, gyomor- és belfájalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

Sajt-háború a francia képviselőházban

A „Paris Soir”-ban olvassuk a következő jó-zú történelmet: A minap a Palais Bourbon-ban szé-kelő képviselőház sok vihart látott termében kü-lönös pártiháborús támadat. Nem a nevezendős munkahét megszüntetése, nem is a drágaság el-teni küzdelem vagy valamelyen egyéb időszeri so-cial-politikai kérdés került szónyegre, hanem egy látszatra mellékes probléma. Az tudniillik, hogy milyen sajtóhadgyal egészítik ki a francia katonák, a „pollu”-k étrendjét, amelyet a honatyák nem tar-tanak kielégítőnek. Azok, akik furcsának talál-ják, hogyan támadhatóit egy ilyen „csekélység”-ből a legszenvedélyesebb viták egyike, elfelejtik, hogy gall földön a sajtó ugyanolyan nemzeti eddel, mint nálunk például a jóléti közpósta. Csak az a különbség, hogy Franciaország — az nyenckirváy Curnonsauy herceg megfellebbezhetően szakterít megállapítása szerint — pontosan 380 féle sajtót „termel”, vagyis a képviselőház 615 tagja közül ép elégnek van olyan kerülete, amelynek a sajtó-beszítés korántsem megvetendő jövedelmi forrása. Így már érthetőbb, hogy amikor Ain megye egyik képviselője a választók által készített „gruyere”-sajtót (az ementáli egyik válfaja) ajánlotta éle-szavakkal a hadsereg számára, kurtársai hangosan tiltakoztak javaslatá ellen. Egyik nyomban az el-zássi sajtók költönységét dicsérte, mondván, hogy a hőkötznapi „gruyere” semmiképpen sem veheti fel a versenyt az orr- és incsikklandó minsterrel. Erre azonban Eveyron kiküldöttje pattant fel és védő-beszédet tartott a világhírű rogfőfert mellett. Cal-vados honatyója szintén nem hagyta annyiban a dolgot és torlaszkadtaból szegte a cammebert dicséretét... Olyan hangzavar támadt, hogy az elnök, mintán percekén át hiába rázta csengőjét, kénytelen volt feljűggesztetni az ülést. A szünet-ben aztán az egyik képviselő szerényen megjegyezte: „Mi lenne, ha megszavaztatnánk hadijajva-kat, hogy milyen sajtót részesítenek előnyben?” Mire az egyik higgadt honatyá pattogva felelte: „Ez sem használna, mert ők sem tudnának választani!”

— **HAZARENDELTEK BREDICEANU KÖVETEL.** *Bucurestiből jelentik:* December 13-án a királyi kizárólag hazarendelték Caius Brediceanun, Románia eddigi finnországi követét. Helsinkiből a jövő év január elején kell Brediceanunak távoznia.

— **KORDA FELESEGÜL VESZI MERLE OBERONT.** *Londonból jelentik:* Az angol filmvilág szenzációja, hogy Korda Sándor, aki törvényesen válték feleségétől, Korda Máriaától, utána feleségül veszi Merle Oberont.

— **Egy és félévi börtön fajtisztaság elleni büntet** miatt. Berlinből jelentik: A kanau büntetőbírósa egy és félévi börtönre ítelt egy fajtisztaság elleni büntetést, akit fajtisztaság elleni büntetést vádolnak. Az illető Fuldában, egy nagyobb zavargás során, erőszakosságot követett el egy fiatal zsidó nőn.

— **NÉMETORSZAGBA NEM UTAZHAT CIGÁNY.** *Berlinből jelentik:* A német rendőrség különböző intézkedéseket adott ki a cigányok megrendszabályozására. A cigányok ezennel nem kaphatnak személyazonossági igazolványokat, fegyverviselési engedélyt és tilos nekik a félmilliónál nagyobb városokban a letelepedés. A cigánytanyákon is csak meghatározott ideig és rendőri engedéllyel tartózkodhatnak. A birodalom határát külföldi állampolgárságú cigány nem lépheti át.

— **Husztöt millió dollár kölcsön Kínának.** *Londonból jelentik:* Newyorki jelentés szerint már el is készítették a Kínának nyújtandó 25 millió dolláros kereskedelmi hitel tervét és az most már csak Roosevelt elnök jóváhagyásától függ. A kínai küldöttség eredetileg 50 millió dolláros kereskedelmi hitel megszavazását kérte.

— **SZIBERIAI HIDEG JÖN.** *Moszkvából jelentik:* Szibéria felel 45 fokos fagyhullám közelébe Közép-Európa felé. A fagyhullám Moszkvát szerdán este érte el és esütőkökkel reggel már fagypontra alatta 25 fokos hideget mértek. A rettentő hideg pénteken, vagy legkésőbb szombaton éri el Közép-Európa országait.

— **A magyar külügyminisztérium új sajtófőnöke.** *Budapestről jelentik:* Gróf Csáky István dr. külügyminiszter a külügyminisztériumi sajtóosztály vezetőjévé Ulléin-Réviczky Antal eddigi zágrábi magyar királyi konzult nevezte ki.

— **ZÜRICH TÖZSZEZÁRLAT:** Páris: 1.03, London: 20.68, Newyork: 44.27, Brüsszel: 74.52 és fél, Milánó: 23.33, Amszterdam: 240.30, Berlin: 177.50, Szófia: 5.40, Prága: 15.10, Varsó: 83.15, Belgrád: 10.00, Bucarest: 3.25.

— **Hollandiából is kiszíváro az arany.** Párisból jelentik: Hollandia az 1938. év folyamán 1481 millió forint értékű aranyat küldött külföldre, nem a háborútól való félelem miatt, hanem azért, hogy valóság esetén megfelelő tartalékkal rendelkezzenek.

— **A SVAJCI SZÖVETSÉGTANÁCS ÚJ ELNÖKE.** Bernből jelentik: A szövetségi gyűlés 151 szavazattal 57 ellenében Ettart választotta meg a szövetségtanács elnökévé.

— **LEGVEDELMI GYAKORLAT.** A királyi helytartóság légvédelmi osztálya, amelynek élén Candea Aurel áll, elhatározta, hogy december 16. és 22. között előre nem jelzett időben meglepetésszerűen légvédelmi gyakorlatot rendez. Ennek célja az, hogy a közönség tanujelét adja annak, vajjon eléggé fegyvermezett-e és tisztában van-e teljesen a gyakorlat idejére előírt védekezési módszerekkel. Amint a szírenák riadójelzése felhangzik, az utcákon minden forgalomnak meg kell szűnnie és az emberek a legközelebbi fedezékbe vonulnak. Az utcákon a közvilágítás megszünik és a lakásokat is el kell sötétíteni. Senkinek nem szabad a lakásán az ablaknál tartózkodni és kinézni. Mindazokat, akik az előírt rendszabályokat elmulasztják, megbüntetik.

— **A munkügyi miniszter megjavítja a textilipari munkások gazdasági helyzetét.** *Bucurestiből jelentik:* Csütörtök reggelre a munkügyi minisztérium értekezletre hívta egybe a fővárosi és a Bueures-i környéken lévő textilipari vállalatok képviselőit. Mintegy ötven személy jelent meg az értekezleten, amelyen a munkügyi miniszter kifejtette, hogy a textiliparban történt alkalmaztatással és munkabérekkel kapcsolatos panaszok szerint nagyon sok textilipari vállalatban a munkabér és a munkafeltétel számos kívánalmától vagy maga után. A munkaadók figyelmébe ajánlotta, hogy az ő intézkedéseit megelőzően a munkaadók maguk kövessenek el minden lehelet a munkások életkörülményeinek feljavítására.

— **A temesvári helytartóság címere a következő:** öt vízszintes, felváltva piros és kék színű vonal, amely a helytartóságot öt megyéjévé jelenti. Jobboldal felé fekete holló, amely két aranykakkal ellátott zöld ágban ül a holló csőrében vörös köves aranygyűrű. A holló a hunyadmegyei Corvinok címeréből való.

— **Egy SZÁZALÉKOS „KEZELESI KÖLT-SÉG.”** Cucu I. V. volt lugosi pénzügyigazgató, akit fegyelmi úton nemrég Kolozsvárra helyeztek, évek előtt rendeletet adott ki, amelynek értelmében a községek által fizetett adó egy százalékkal kezelési költségek címén visszatartotta. Kijelentése szerint ezt a pénzt az adóbehajtó tisztviselők jutalmazására fordítják. A valóságban azonban Cucu a befolyt összeg nagyobb részét magának tartotta meg, kisebb részét pedig Branzei Nicolae főkönyvelőnek adta. Ezt a visszaélést ellenőrzési munkája során Tauu pénzügyi vezérigazgató fedezte fel, aki a részletek kiderítésére erőlyes vizsgálatot rendelt el.

— **Karácsonyi vásár** korcsolyákban, babakonyhákban és az összes háztartási cikkekben, Scherter Ottó vaskereskedésében, Temesvár, Belváros.

— **ROBBANÁS AZ ANINAI BANYÁBAN.** Az aninai Gusztáv-aknában bányalégrobbanás következtében tűz keletkezett. A szerencsétlenség idején a robbanás helyének közelében öt bányász tartózkodott, akiket súlyos égési sebekkel borítottan sikerült kimenteni. Az öt bányász közül három — Christof Jakab, Florea Matei és Lezar Pavel — a kórházban meghalt.

— **Hirtelen halál.** Ercan Nicolae hetvennyolc éves temesligeti seprűárús Ság községből hazafelé indult. Utközben az egyik hídnál megállt és darab kenyert akart kivenni a zsebéből, hogy megegye. Mielőtt azonban a kenyérbe haraphatott volna, hirtelen összeesett és néhány perc múlva meghalt. Halálát szívizélhüvely okozta.

— **KITÜNTETETT FÖLDMŰVESEK.** A megyei prefektúrán tegnap Praporgescu Gheorghe ezredes-prefektus Bogdan Cornel mezőgazdasági felügyelő és Petru Pavel mezőgazdasági kamarai elnök jelenlétében huszonhárom román gazdának átnyújtotta a Meritul agricol rendjelet. A prefektus ez alkalommal beszédet mondott, amelyben rámutatott arra, hogy a király öfélése meglehetősen érdeklődéssel viseltetik a mezőgazdák, mint az állam oszlopai iránt. Utalt arra, hogy a király és a trónörökös igen gyakran megjelenik a szántóföldön dolgozó gazdák és aratók között.

— **Halálozások.** Meghaltak: Ladó József ötvennégy éves bogárn, Daiusan Justin negyvennyolc éves földműves, Birta Julianna született Bulics ötvennyolc éves, Zeh Adám ötvenöt éves nyelvtanár, Kecskés István harmincegy éves napszámós.

— **MA HIRDETNEK ÍTELETET A HITVESGYILKOSSÁGGAL VADOLT KÖMŰVES PEREBEN.** A temesvári büntetőtábla tegnap befejezte a tárgyalást Schler János kisbecskereki kömüves ügyében, akit azzal vádolnak, hogy az év nyarán meggyilkolta feleségét. A tegnapi tárgyaláson számos tanú és orvoszakértő kihallgatása után Leon tábla ügyész mondotta el a vádbeszédét és a vádolt megbüntetését kérte. Utána Chernolatetz Aurel dr. ügyvéd tartotta védőbeszédét: védené felmentését kérte. Az utolsó szó jogán Chehler sirva hangoztatta, hogy ártatlan. A büntető tábla ma délelőn hirdeti ki ítéletét.

— **Szegények fája.** A római katolikus női misszió gyárvárosi szervezete vasárnap, december 18-án tűzfát gyűjt a szegények részére. A vezetőség kéri a jószívű közönséget, hogy a jelenkező gyűjtőnőknek háztartásonként legalább öt darabka fát adjon.

— **Az osztályorszájék mai húzásán a következő számok nyertek:** 1.000.000 lejt a 22656 számú, 200.000 lejt a 83021, 92423 számok, 100 ezer lejt a 42871, 39266, 54439, 24478, 431 számok és 912 lejt nyertek az összes 5-ös számmal végződött sorsjegyek. Melléklet: 1.000.000 lejt nyertek a 674567, 574047, 228721, 743319 számok, 100.000 lejt nyertek a 811937, 309830, 108850, 770508, 446853, 721686, 516609, 364042 számok és 228 lejt nyertek azok a sorsjegyek, amelyek 92 és 64-es számmal végződnek.

— **Születések.** Az anvankóvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Farkas Sándor, Lukics Milán, Capetan Stefan Vasile, Popa Ecaterina Doina.

— **LETARTÓZTATÁSOK A LISZTILÉK KÖRÜLI VISSZAELES MIATT.** Tauu Vasile pénzügyi vezérfelügyelő megállapításai alapján megindult a bűnvádi eljárás Belu Petre a gyertyamosi gőzmalom főkönyvelője és Nitescu Vasile pénzügyi ellenőr ellen, akiket vizsgálati fogságba helyeztek. Azzal vádolják őket, hogy a lisztilletékek kapcsolatban számos szabálytalanságot követtek el. A törvényszék vádtaácsa vizsgálati fogságukat harminc napra megerősítette.

— **A nagyszabasi hadigár munkásokat keres.** A temesvári munkakamara közli, hogy a nagyszabasi arzenál román és német nemzetiségű vasesztergályosokat, lakatosokat, mechanikusokat és bádgosokat keres alkalmazás céljából. Azok, akik felvételre ajánlkoznak, küldjék kérvényüket az arzenálhoz. A kérvényhez csatolják a születési bizonyítványt, a rendőrség által kiadott erkölcsi bizonyítványt, állampolgársági bizonyítványt, munkakönyvüket és katonai irataikat. Tizennyolc évnél fiatalabb munkásokat nem vesznek fel.

— **KARÁCSONYFAÜNNEPÉLY A NAGYSZENTMIKLÓSI EVANGÉLIKUS TEMPLOMBAN.** A nagyszentmiklósi evangélikus egyházközség vasárnap, december 18-án délután öt órakor karácsonyfaünnepélyt rendez a templomban. Az ünnepség keretében a vasárnapi iskola növendékei karácsonyi verseket és énekeket adnak elő, míg a nőegylet kiosztja a szegények között a karácsonyi ajándékokat és szeretetsomagokat. Beléptidij nincs, adományokat köszönettel fogad a nőegylet. A nagyszentmiklósi templomban karácsony első napján délután fél hat órakor magas színvonalú allásos est lesz, amelyen zenekari kísérettel a temesvári egyházi énekkar is közreműködik. A nagyszentmiklósi evangélikus egyházközség úgy a karácsonyfa ünnepségre, mint a vallásos estre ezúton hívja meg az érdeklődőket.

— **Iskolai ünnepély.** A piarista liceum növendékeinek Mária kongregációja vasárnap, december 18-án délután öt órakor az intézet disztermében műsoros ünnepélyt rendez. A változatos műsoron szerepelnek Csongor Dénes, Kun János, Csávossy György, Blédy Lajos, Halmos Lajos, Bodross András, Kóky György és Pataky Lajos növendékek, továbbá a kongregáció dalárdája és szalonzeneke.

— **A BÁNSÁG VILLAMOSÍTÁSA.** Miklósi Cornel dr. villanytelepi igazgató néhány esztendő előtt tervet dolgozott ki az egész Bánságnak villanyárammal való ellátására. A tervet magáévá vitte Baran Coriolan dr. főpolgármester és beható tanulmányozás után megállapította, hogy az anyagban hozzájárulna a Bánság gazdasági helyzetének emeléséhez. A terv szerint a temesvári villanyközpontot olyan arányúval fejlesztének ki, hogy nemcsak Temes, hanem Krassó, Szörény, sőt Hunyad megye villanyáramszükségletét is szolgáltatni tudja. A terv megvalósításához körülbelül háromszázmillió leire van szükség. Baran Cornel dr. főpolgármester a részletes tervet a királyi helytartóságnak, valamint a belügyminisztérium elé terjeszté.

— **A főpolgármester a helytartóságon.** Baran Coriolan dr. főpolgármester tegnap délelőtt kihallgatáson jelent meg Marta Alexandru dr. királyi helytartónál, akinek jelentést tett legújabb bucarestii hivatalos útjának eredményeiről és különféle városi ügyekről.

— **Karácsonyi kiállítás.** A józsefvárosi Bratianu-ucca 11. szám alatt ma, szombaton reggel, érdekes karácsonyi kiállítás nyílik meg. Kiállításra kerülnek kézimunkák, hímzések, háziipari készítmények, iparművészeti cikkek, fafaragások, agvagszobrok, játékbabák és egyéb holmik. A kiállítási tárgyak nemcsak izlésesek, tetszetősek és mutatósak, hanem olcsók is és így kiválóan alkalmasak karácsonyi ajándéknak, vagy emléktárgynak is. A kiállítás, amelynek látogatása díjtalan, csupán néhány napig marad nyitva.

Mozis

M Ū S O R

PÉNTEK, DECEMBER 16.

APOLLO: *Honfoglalók* (angol film).

CAPITOL: *A botrány* (német film).

SCALA: *Ujjé a hegyekben nagyszerű* (angol film).

RIVOLI: *Katja* (farcia film).

December 18-án, vasárnap

karácsonyi és ujévi ételkülönlegességek kiállítása

a LLOYD-CLUB félemeleti DISZTERMÉBEN

Csak 1 napig nyitva
Rendezti a Magyar Leánytagozal

SPORTSEMÉNYEK

Finnország sportjának történelmi fejlődése

A finnek a sportban tömörültek, hogy nemzeti egységüket az orosz elnyomatással szemben megvédhessék

A finnek már a régmúlt időkben a legélénkebb érdeklődést mutatták az ügyességet, az erőt és a kitartást fejlesztő játékok iránt és lelkesedéssel kapcsolak fel a modern sportokhoz. A sportok fejlődése Finnországban szoros kapcsolatban áll az ország történelmével. Miután hat évszázadon át, 1581. óta nagyhercegségi minőségben Svédországhoz volt csatolva, 1809-ben Oroszország hódította meg Finnországot. A cár kivételes statutumot adott Finnországnak, amely a teljes önkormányzat felett rendelkező ország számára lehetővé tette, hogy saját nemzeti kultúrája alapján fejlődjék. De a dolgok ezen állása később bírálatot váltott ki bizonyos orosz körökben. A 19. század vége felé Oroszország megkezdte pánszláv politikájának alkalmazását Finnországgal szemben.

Ez azon időszakot követte, amikor a sport modern formájában tért kezdett nyerni Finnországban. Egészen természetes volt tehát, hogy az oroszosztatási intézkedések és különösen a finn hadsereg felosztása a sport felé fordították a figyelmet. 1900-ban majd 200 sportegylet működött Finnországban, központi szövetségbe tömörülve. De az orosz hatalmas finnországi képviselői ezt a tevékenységet betiltották. A szövetség nem tudta folytatni tevékenységét új egyesületek létesítésével és azok működésének irányításával.

1904. után, Finnország az oroszországi belső feszültség és az oroszok nemzetközi kapcsolatai nyomán hasznát húzotta. Ennek sporttérén is következményei voltak. 1906-ban a központi szövetség alapszabályait elismerték.

A finn sport már ekkor döntő érintkezést vett fel más országokkal, Finnország atlétáit kezdtek megismerni az 1904. évi athéni és 1908. évi londoni olimpiákon, nemcsak az általuk elért eredmények miatt, hanem mert Oroszország úgy állította be a finn sportolót, mintha az ő színeit viselnék.

1912-ben, Stockholmban tünt fel Finnország sportnemzeti minőségében.

De az oroszok nem nézték jó szemmel atlétáinak sikereit. Az orosz birodalom hatóságai igyekeztek megakadályozni, hogy Finnország neve közismertté tétessék fiainak győzelmei által. 1914-ben a Nemzetközi Olimpiai Szövetség törölte Finnországot az olimpiai nemzetek sorából.

Válogatási tervek

A válogatói csapat összeállítását az utóbbi időben egyre nagyobb gondot okoz a szövetségnek és különböző rendszerek alapján igyekeznek a megfelelő csapatot kijelölni. Legújabb terve szerint, az egyik B. ligás egyesület elnöke a válogatás szempontjából érdekes ötletet vetett fel. Véleménye szerint a legjobb megoldás lenne vidéki válogatott mérkőzéseket rendezni és azon megfigyelni a játékosok teljesítményét. Véleménye szerint meg kell rendezni az Arad-Temesvár és Nagyvárad—Kolozsvár válogatott mérkőzéseket. A válogatásnak ez a neve annál is inkább előnyösebb, mert ilymódon a játékosok elfogadatlanságát érvényesíthetik tudásukat, mint a fővárosi triálon, ahol rendszerint gyenge játékmódról tesznek tanuságot.

Ripensia—TMAC barátságos mérkőzés Temesvárott. A Ripensia a tél folyamán sem piheneti játékosait és a tervbevetett külföldi túrán kívül, barátságos mérkőzések által igyekeznek játékosainak formáját tartani. Ezt a célt szolgálja a vasárnap lebonyolításra kerülő Ripensia—TMAC barátságos találkozó is.

Az FC Rapid a temesvári Reitert szeretné leszerződtetni Bogdan helyébe. A fővárosi vasutasok vezetője a Bogdan távozása révén megüresedett csatárposztra Reitert, a temesvári munkásatléták válogatott játékosát szeretné leszerződtetni. Tekintve, hogy Reiter előnyös hírnévnek örvend a fővárosban is, valószínűnek látszik, hogy a játékosnak sem lenne kifogása az ellen, hogy a jövőben Bucurestiben folytathatja működését.

Ez a határozat keserű fogadtatásban részesült a finn nemzet részéről. De az olimpiai eszme éppen olyan drága maradt számára és a sport egyre számosabb hívet nyer meg.

Azután eljött a világháború és Finnország nem küldhetett atlétákat Berlinbe 1916-ban, hogy orosz zászló alatt küzdjenek. A finn sport újabb erőpróbának lett álvette. 1914-ben a svédek Malmöben Balti-Játékokat rendeztek, amelyeken a finnek, bizonyos habozás után, résztvettek. Az atléták által elért siker olyan nagy volt, hogy még azt is megbecsülték nekik, hogy első ízben képviselték az orosz és nem a finn színeket.

Az orosz bürokrácia által gyakorolt elnyomás a sporttal és sportolókkal szemben közrejátszott abban, hogy az ifjúság tevékeny részt vett ki a függetlenségért vívott harcban, úgy, hogy a nemzetközi helyzet megengedni látszott annak megvalósítását. Mivel nem volt katonai kiképzésben részüik, a finn önkéntesek Németországba mentek annak elnyerésére és a vadászászlóalj, amely megalakult, számos sportembert számlált sorában.

1917-ben Oroszországot megrázó forradalom végül kedvező alkalmat teremtett. Egyik ismert finn sportvezér, Lauri Pilhala, a következő üzenettel fordult az ifjúsághoz: „A szabadság java az embernek, amit nem adhat át másnak. Hogy méltók legyünk szabadságunkra, azt nekünk magunknak kell megszerezniünk és készen kell állnunk arra, hogy mindent feláldozzunk megszerezésére. Keveset számít, hogy élünk, vagy halunk. De fontos számunkra és utódaink számára, hogy helyesen éljünk, vagy ha mégse tudnánk, akkor is néhányunk egy szép ügyért hal meg. A szabadság drága és hiszem, hogy, ez a szellem könnyebben terem köztünk, sportemberek között...”

Igaz volt. A sportolók aktív részt vettek a függetlenség érdekében kifejtett munkából.

Később a sport különböző megnyilvánulásai megerősítették Finnország helyzetét. Atléták sorozatos sikerei az antwerpeni és párisi olimpiákon növelték a finnek önértékét. Az amsterdami, losangelesi és berlini olimpiákon elért győzelmük biztosan jó hírnevet szereztek országuknak külföldön.

Ennek legnyilvánvalóbb jele, hogy Finnország kapta az 1940. évi olimpia rendezési jogát.

Budapestben folytatnak edzést a jugoszláv uszók

Összesen hat jugoszláv uszó — három férfi és három hölgy — érkezett Budapestre, ahol többhetes edzést folytatnak a fedett uszódában. Közülük több igen komoly tehetség és bizonyos, hogy a rohamosan fejlődő jugoszláv uszósport általuk — a budapesti edzés után — újabb jobb eredményeket érnek el. A hat uszó és eddigi legjobb ideje:

Dophilippis: 100 gyors 1 p. 00.6 mp. 200 m. gyors: 2 p. 10 mp. 400 m. gyors: 5 perc. (A legnagyobb képességű jugoszláv uszó!)

Potonjak: 100 m. gyors: 1 p. 03 mp. 200 m. gyors: 2 p. 21 mp.

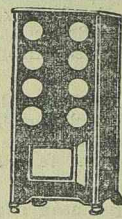
Grknici: 100 mell: 1 p. 15 mp. 200 m. mell: 2 p. 36 mp.

Borsic Giata kisasszony: 100 m. mell: 1 p. 33 mp. 200 m. mell: 3 p. 26 mp.

Smolick Inge kisasszony: 100 m. hát: 1 p. 22.2 mp. 100 m. gyors: 1 p. 15 mp.

Krompotivi Nedda kisasszony: 100 m. gyors: 1 p. 14 mp.

Henry Armstrong néger ökölvívó pan akar lenni. Armstrong az ismert néger ökölvívó azzal a tervvel foglalkozik, hogy sportműködése befejezése után befejezi tanulmányait és pappá lesz. Henry Armstrong középiskolai tanulmányai elvégzése után az orvosi fakultásra készült. Orvosi tanulmányait nem fejezhette be, hanem Kaliforniába távozott szerencsét próbálni. Felkerült Hollywoodba is. ahol Al Johnson 10 ezer dollárral járult hozzá, hogy az ökölvívásban képezze ki magát. Ugy látszik a néger ökölvívó megunta a sportot, ezért határozta el, hogy pappá szentelheti magát.



Megdrágult a tűzifa?
AKKORIS
olcsón fűtök
„ZEPHIR“

kályhával

10 kilógram fával fűt

egy normál szobát

24 órán át.

Gyártja:

Szántó D. és Fia, Oradea

„ELITE“ tüzhely-kályhagyára.

Kapható mindenütt. Kérjen újítalan árjegyzéket. Képviselő Timişoárán: Jäger József és Péter vaskereskedés, Bulev. Carol 36. Forgács Matyas vaskereskedés, Strada Iancu Văcărescu 36. szám.

Sport hírek mindenfelől

A finn szövetség nem engedélyezte Maki és Pekuri amerikai portyáját. A svédek nem járultak hozzá Johnson amerikai rajtjához, így csak a belga Mostert lesz az egyedüli európai versenyző az idei amerikai fedettpályaversenyeken.

Kanadai jégkorongosok Európában. A Trail Smoke Eaters kanadai jégkorongcsapat elindult Európa felé. Ez a csapat képviseli Kanadát a világbajnokságon. Nemsokára olvashatjuk a kétszámjegyű eredményeket.

A Balkán kerékpáros bajnokságát első ízben 1940-ben rendezik meg. Románia kérni fogja az első rendezés jogát azon a szófiai értekezleten, melyet január 15-én tartanak a Balkán államok kerékpáros szövetségeinek vezetői.

A szövetség megvásárolja a labdarúgó világbajnokság filmjét. A szövetség meg akarja vásárolni a labdarúgó világbajnokságon felvett filmet, hogy azután Romániában mindenütt bemutassák.

Bruce készíti elő a magyar atlétákat az olimpiásra. Bruce amerikai edző szerződöttik valószínűleg a magyar atléták olimpiai edzőjéül. Bruce az osztrák atléták edzője volt két évig és keze alatt az osztrákok egészen elsőrangú eredményeket értek el.

Módosítják a szövetségek alapszabályait. Mint ismeretes, a Straja Tarii törvény lényeges módosításon ment keresztül. Eppen ez a körülmény tette szükségessé, hogy a többi szövetségek alapszabályait módosítsák és így hozzák összhangba a Straja Tarii új törvényével.

Januárban Görögországban játszik a román válogatott. A görög szövetség táviratot küldött Bucurestibe, amelyben bejelentette, hogy elfogadja a román szövetség által indítványozott január 6., 8. és 13-iki dátumot. Január 6-án találkozik a két ország válogatott csapata Athénben.

Újabb kilenc tanút hallgattak ki a Victoria—FC Rapid ügyében. A Victoria óvása ügyében a szövetség tovább folytatta a vizsgálatot és a legutóbbi ülésen összesen kilenc újabb tanút hallgattak ki. A tanúhallgatások után a szövetség úgy határozott, hogy csak december 20-án hozza meg döntését.

Szombaton jelenik meg az idei Futballévkönyv. Sportkörökben már türelmetlenül várják az idei Futballévkönyv megjelenését, amely érdekes és változatos tartalma következtében nélkülözhetetlen kézikönyve lesz a labdarúgósport minden egyes hívének. „Romániát az Európa-Kupába”, „Bemutattuk az aradi Glóriát”, „Az AMEFA ősi teljesítménye a kritika tükrében”, „Az ötszörös bajnok Chinezul még mindig jó” a főbb cikkei az évkönyvnek, amelyben Bürger, a Ripensia és Varjassy, a Gloria háfvédje írnak a védőjátékról, Pernsky, az AMEFA középcsatára és Bindea, a Ripensia válogatott szélsője pedig a támadójátékról. Külön cikket közöl az évkönyv a nemzeti bajnokságról, a Középeurópai Kupáról és a futballvilágbajnokságról is.

= KÖZGAZDASÁG =

Hat milliárd frank francia tőke tért vissza november hónapban

A francia munkás keveset keres, mégis jobban él mint másutt. — Roynaud terve a francia import új irányítására

A november 16-iki Reynaud-féle rendeletek csak a francia kamara költségvetési tárgyalásánál kerülnek megvitatásra. Így Paul Reynaud francia pénzügyminiszternek csak a pénzügyi bizottság előtt állott módjában rendelkezési megvédeni és a felhatalmazás javaslatát kérni. Reynaud előadása szerint

november 16. óta a kincstár bevételei 175 millió frankos emelkedést mutatnak

november hónapban hat milliárd frank exportált tőke került vissza az országba. Reynaud rámutatott a hitelkamatláb csökkentése és a font és frank paritásának javulására. A pénzügyminiszter a termelés javulása tekintetében már tudott kellemeseket mondani, mert a nagy sztrájk miatt a termelés nagy veszteségeket szenvedett.

A francia életnek egyik nagy problémája az exportpolitika átszervezése. Még másfélévtizeddel ezelőtt, az európai államok autarchikus berendezése és a transzferin érzékedések életbeléptetése előtt a francia tőke kihelyezésének eszköze volt az európai államokban a kivitel. Az áru értékének csak egy részét folyt be Franciaországba, a többi, mint tőke akkumulálódott és kihelyezést keresett. Franciaország már ebben az időben sem szorult nagy importra. A mezőgazdasági termelésben mutatkozó hiányt a gyarmatokról fedezte. Megváltozott a helyzet ma, amikor a jelszó az, hogy „ot veszek, ahol eladok” és az európai államok ipari cikkekkel azokat az országokat keresik fel, amelyek tőlük fogyasztanak. Reynaud terve:

a gyarmati import leépítésének árán is fávörizálni a közép európai államokból való behozatalt,

hogy ezáltal a francia ipari cikkek elhelyezhetőkké váljanak.

Beszédes példa erre, hogy bár Franciaország petroléum szükségletének kétharmadát Irakból fedezheti és az iraki nyersolajat saját finomítóiban dolgozhatja fel, mégis

szükségleteinek felét Romániából fedezi,

sőt finomított állapotban veszi át az olaj egy részét. A francia import évenként az élelmi cikkekben 15 milliárd, egyéb nyersanyagokban 30 milliárd frankot tesz ki, amelynek egy részét a már elvesztett ipari kihelyezési területekről akarja fedezni.

Ennek az új irányú importpolitikának súlyos akadályai azonban az, hogy a francia ipar termelési költsége nagyobb, mint a külföldi iparé. Ennek két oka van: a nagy és növekvő adóterhek és a munkabér. A versenyképesség szempontjából az első okot azért mellőzhetjük, mert a közterhek a német és olasz ipart is terhelik. A munkabérek azonban Franciaországban aránylag magasak.

ha számszerűleg nem is azok.

A francia munkabérek nagysága ugyanis a megélhetési index vizsgálatánál tűnik ki. Az angol konjunktúra hivatal a fonthoz való viszonylatban állapította meg az országok (sőt külön mintegy 100 nagyobb városra) névze is. Az indexszám Franciaországra nézve 6.4, úgy, hogy azon alul csak Esztorország van. Vagyis az ipari és élelmi cikkek drágulását nézve alapul Franciaországra a helyzet kedvező.

Alaptalan az a hit, hogy a francia munkás nagy munkabért kap, mert míg a francia munkás 22 ezer frankot keres,

ugyanannyi idő alatt a német munkás 27.300 frankot, tehát 25 százalékkal többet keres,

az USA-beli munkás pedig 72 ezer frankot, tehát 350 százalékkal többet. A munkabér önmagában azonban nem nagyon sokat bizonyít, hanem a munkabér vásárlóképesége. A konjunktúra-kutatók megállapították a „vásárlóképeségi indexet”, amely az egyes nagy városokban így alakul:

Vásárló képesség	
Páris	261
Zürich	219
Berlin	134
Newyork	222

Vagyis a francia munkás egy frankért kétszer annyit vásárolhat, mint a német munkás. Igaz, hogy amíg a német munkás 1 frankot keres, addig a francia csak 75 centimet, de ezért az összegért még mindig ötven százalékkal többet vásárolhat, mint a német munkás, vagyis

a francia munkás 50 százalékkal jobban él, mint a német.

Ebben az adatban van benne az a lehetőség, amelyet ki lehet használni a francia ipari termelés ocsósbítására és a C. G. T. támadásai a Daladier kormány ellen, éppen ennek a kihasználásnak a lehetősége ellen, tehát az életstandard fenntartása végett történnék.

De még az angol munkással szemben is a francia munkásnak előnye van. A marsellei kikötő sztrájk azért volt, hogy a munkások napibére 55 és fél frankra emelkedjen. Ez évi 13.375 frank és ennek figyelembevételével a vásárlóképeségi indexszám 271. A liverpooli kikötőmunkás évi jövedelme 24.935 frank, de vásárlási indexszám 212, a megélhetési arányszám 115 léven, a francia kikötői munkás 28 százalékkal jobb megélhetéssel bír. Mindezekből összegezhetjük, hogy: 1. a megélhetés ocsó Franciaországban. 2. A munkabérek aránylag magasak. 3. A termelési árak olyan magasak, hogy azok a francia ipar versenyképességét veszélyeztetik.

Iparvállalatok berendezésének amortizációja az adózásnál

Az egyenesadótörvény 31. szak. 7. pontja ez év áprilisában alként lett módosítva, hogy a befektetés amortizációjának kedvezménye csak az ipari vállalatokat illeti meg, míg a kereskedelmi cégeket csak ipari jellegű befektetéseik tekintetében. Minden vállalat tartozik leltár és a berendezés törlesztési tervét elkészíteni. Ezekhez az intézkedésekhez a pénzügyminiszter függelékkel adott ki, amely szerint a gépek leltárában nem szükséges minden alkotórészt felsorolni, továbbá a leltár és a törlesztési táblázatot csak a folyó év április 1-től beszerzte cikkekre nézve kell elkészíteni, azoknak a vállalatoknak, amelyek a törvény rendelkezései szerint egyébként megillet a leltárból való leírásnak a joga.

— A CFR kerületi igazgatósági pénztárainak kifizetési rendje. A CFR kifizetéseinek teljesítéséről a vezérigazgatóság rendeletet adott ki, amelyből kiemeljük, hogy a jövőben a vasúti kerületi igazgatóságok (Divizia Financiera) pénztárainál a személyazonosságot fényképes igazolvánnyal kell bizonyítani. Analfabéták csak a személyazonosságot igazoló tanu kíséretében vehetnek fel pénzt.

Február 1-ig új képesítő iratot kapnak a kisiparosok

Meggyorsítják a mesterkönyvek kicserélését

Az ország területén működő munkakamarák az új munkatörvény életbelépése óta dolgoznak a régi képesítő iratok becserélésén. Ez a munka eddig nehezen haladt előre, mert a munkakamarák mellett létesült ipari bizottságok tagjai mesteremberek lévén, nem tudták még mindig megoldani a felmerült jogi kérdéseket egyrészt, másrészt pedig azért, mert

az érdekelt munkások és iparosok nem mellőzték kérvényükhöz a szükséges iratokat.

Ezekre való tekintettel a közelmúltban módosított törvény jelent meg, amely ugynevezett „ad hoc” bizottságokat létesített a munkaügyi felügyelőségek mellett, azokkal a rendeltetéssel, hogy ezek a bizottságok gyorsabb ütemben dolgozzák fel azokat a kérvényeket, amelyeket a régebben létesített képesítő bizottságok eddig nem tudtak elvégezni. A minisztériumnak minden egyes kisiparos helyzete mielőbbi tisztázása végett az az elhatározása, hogy

a munkakamarához benyújtott képesítő iratok becserélésével kapcsolatos munkálatok befejezését nyeresékek,

annál is inkább, mert a kisiparosok kötelesek ipar engedélyt váltani, amelyeket mesterkönyvek alapján adnak ki. A becserélési munkálatok meggyorsítását célozza az a legújabb munkaügyi minisztériumi rendelkezés, amelynek értelmében

a képesítési iratok becserélésével járó munkákat a jövő év február 1-ig be kell fejezni.

Erre a rendeletre való tekintettel, országszerte meg is alakultak a munkafelügyelőségek mellett ezek az alkalmi-bizottságok, amelyek már meg is kezdték működésüket.

A burgonya világnépszerűsége

A burgonya vitamintartalmanak felfedezése emelte ennek az eddig is kedvelt növénynek a fogyasztását. Néhány évtizeddel ezelőtt a „krumpli” a szegény embernek étele volt és a gabonatermést nélkülöző országok népei fogyasztották. Hogy az ma nem így van, arra jellemző, hogy jómódu országok, főleg az északi államokban mindenütt emelkedett a burgonya fogyasztás az utóbbi öt év alatt és pedig:

Dániában	32 százalékkal
Finnországban	25 százalékkal
Svédországban	16 százalékkal
Norvégiában	13 százalékkal

A fogyasztásban további emelkedés várható. Csökken ellenben a fogyasztás Lengyelországban, amely ennek dacára is vezet. Ime egy táblázat, hogy a legnagyobb burgonya fogyasztó államokban egy személy egy hét alatt hány kilogramm burgonyát fogyaszt:

Lengyelország	14.08
Németország	13.06
Belgium	8.09
Franciaország	7.03
Dánia	7.—
Magyarország	4.—

Az angol fogyasztás fejenként 2.4 kg., tehát az angol ember egy hetedrészt annyi krumplit fogyaszt, mint a lengyel.

(=) Heggesztő-tanfolyam létesítését tervezi a temesvári munkakamara. Ez a tanfolyam a városi villanyművek mellett működne és ezen a résztvevő hegesztő mesterek és segédek a hegesztés minden ágában tökéletesíthetik magukat. A temesvári munkakamara felszólítja a hegesztő mestereket, munkaadókat és segédeket, hogy minél számosabban vegyenek részt a tanfolyamon. Beiratkozni a munkakamaránál lehet legkésőbb december 20-ig naponta délelőtt tizenegy és fél óra között, kedden és pénteken pedig még délután is, négy és hét óra között.

(=) Tudnivalók a tanoncszerződésekről. A temesvári munkakamara közlése szerint a tanoncsok felvételére vonatkozó szerződésekből pontosan fel kell tüntetni azt a szakmát, amelyet az inas meg akar tanulni. A társaségekkel kötött tanoncszerződést a cégnek két tagja írja alá, akinek meghatalmazásuk van erre, ezenkívül fel kell tüntetni a szerződésben a vezető mester nevét és munkakönyvének számát is. Azok a kereskedőségek, akik a munkakamara által jóváhagyott tanoncigazolvánnyal rendelkeznek, ennek alapján gyakorolhatják mesterségüket, amíg a kereskedők képesítési bizottsága megalakul.

Ártolyamok, gabonaárak

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 15

A hivatalos devizaárftolyamok a következők: (az első szám a vételt, a másik az eladást jelenti). Hollandi forint 76.18—77.28, belgas 23.67—24.01, angol font 665.45—676.89, olasz líra 7.172—7.172, dollár 140.07—142.14, francia frank 3.59—3.80, cseh korona 4.70—4.80, svájci frank 31.74—32.22. Ezekben az árfolyamokban a devizafelár is befigyeltatik. Dinár 2.89—3.05, pengó 25 és 26.50—27, német márka 38—39, felár nélkül.

A bányási gabonapiacra a buza és tengeri irányzata is elcsendesedett és a kereslet lanyhult. A buza és tengeri ára kissé csökkent, míg a zab és takarmányárpa ára szilárdabb lett. A piaci árak a következők: temesi buza 78 kilós 365, torontáli buza 330, időszrinti tengeri 295, örökös tengeri 305, zab 420, takarmányárpa 320, tavaszi árpa 380, korpa 270, ótokmag 730, új tokmag 650, muharma 310, napraforgómag 350, kismalm: liszt a 30/70 es beosz ásból 720, nagymalmi liszt 740 lei százkilónként. A kőheremag 18 a lucernamag 52 lei százkilónként.

Rádió

PÉNTEK, DECEMBER 16.

Bucuresti. 6.45: Ritmikus torna, orvosi hírek, reggeli hangverseny, háztartási tanácsok. 12: Hang-
lemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport.
13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A
hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18:
Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Katonazenekar.
19: Szociális krónika. 19.15: Szalonzene. 20:
Prof. Const. Giurescu előadása. 20.15: A hang-
verseny folytatása. 20.55: Mascagni: Parasztsze-
csület című operája lemezekről. 22.25: Hírek,
sport. 22.40: Részletek Charpentier: Lujza című
operájából. 23.45: Hírek külföldre francia és né-
met nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Utána:
Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: André
Turquetiq, a Nagy Észak érseke. Felolvasás.
11.45: A debreceni kollégium orvos-tanárai és
egészségügye. Felolvasás. 1.10: Hanglemezek.
1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés.
2.30: Szalonzene. 3.35: Hírek. 4: Élelmiszer-
árak. 5.15: Diákféltő. 5.45: Hírek. 6: Nagy Oliv-
ér mesterharmóniumon játszik. 6.25: Benes Pár-
isban. Előadás. 6: Sári Elemér és cigányzene-
kara. 7.20: Sportközlemények. 8: Hírek. 8.30:
Beethoven: Fidelio című operája. 9.45: Külügyi
negyedóra. 11.15: Hírek, időjárásjelentés. 11.30:
Hírek német és olasz nyelven. 11.45: Hangleme-
zek. 12: Hírek angol és francia nyelven. 1.05:
Hírek.

SZOMBAT, DECEMBER 17.

Bucuresti. 6.45: Ritmikus torna, orvosi hírek, reggeli
hangverseny, háztartási tanácsok. 12: Or-
szágróóra. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport.
13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A
hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 17:
Országróóra. 18.15: Munkásóra. 19.15: Időjelzés,
időjárásjelentés. 19.17: Hanglemezek. 20: Prof.
St. Soimescu előadása. 20.15: Ghinda-jazzzenekar.
21: Rádióposta. 21.30: Szalonzene. 22: Hi-
rek, sport. 22.15: A hangverseny folytatása. 22.50
Hírek. 23: Victor Precescu zenekara. 23.45:
Hírek külföldre francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Utána:
Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Móricz
Pál elbeszéléseiből. 1. „A lopóháti jómádarak”. 2.
„Szólik a termelési biztos”. Felolvasás. 11.45:
Mit nézzünk meg? 1.10: Mursi Elek és cigányze-
nekara. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásje-

lentés. 2.30: Hanglemezek. 3.35: Hírek. 4: Élel-
miszerárak. 5.15: Hárman mesélnek. 5.45: Hírek.
6: Ahol az időjárás készül. Közvetítés a Meteoro-
logiai Intézetből. 6.30: Szalonzene. 7: Sivit a
dísznő. Elbeszélés. 7.30: Járóka Feri és cigányze-
nekara. 8: Hírek. 8.20: Réthy Eszter és Imre
Vince énekel. 8.50: Aranysziget. Szinpadai ballada
hat részben. 10.40: Hírek. 11: M. Navara gordon-
kázik. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 11.45:
Katonazenekar. 12: Hírek angol és francia nyel-
ven. 1.05: Hírek.

Bécs. 20: Zene. 21.10: Hangjáték. 21.30: Dalos-
zenés est. 23.30: Zenekari hangverseny.

Belgrád. 19.15: Lemezek. 21: Népdalok. 21.30:
Zongorahangjáték.

Milánó. 20.20: Táncczene. 22.40: Vegyes zene. 23.40
Táncczene.

Strassburg. 21.30: Lemezek. 22.20: Lemezek. 22.30:
A rádiózenekar hangversenye.

Varsó. 18.20: Dalok és táncok. 20.15: A rádióze-
nekar hangversenye. 22: Vigopera.

KÖNYVEK

* **ALEXANDER BERNÁT: Nagy emberek. Tanulmányok.** Michelangelo, Shakespeare, Rousseau, Taine, Katona, Eötvös József, Petőfi, Madách, Jókai, Mikszáth, Kármán M., Kiss József, Rákosi Jenő, „tanulmányok” sorozatban a „Filozófia” és a „Művészet” után harmadiknak számít Alexander B. e kötetét. Szándéka megvalósításában időelőtti halála akadályozta meg. Halálának tizedik évfordulója alkalmából azok, akik közelálltak hozzá, e ma is frissen ható dolgotok közrebocsátásával vélték emlékének méltóképpen áldozni. Alexander Bernát: Nagy emberek című kötete 250 lap fűzve 125 lei, kötve 165 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepageál Cluj.

* **ELMER RICE: Newyork regénye.** Elmer Rice az új amerikai irodalomnak egyik legjellegzetesebb képviselője. Drámáit az egész világon játsszák, most megjelent regényének pedig szintén hatalmas sikere van. A Newyork regénye óriási keresztmetszete a világ legnagyobb városa életének. Bankárok, életművészek, üzletemberek, intellektuális munkások és diákok raja, a világ minden nemzetisége ott kavargó a modern bábél forgatagában. A dolgok középpontjában a Coleman fivérek állnak, a bankember, a botrányhős és a forradalmár. Körülöttük pedig a hatalmas embervásár, az osztályharok, gyermekek küzdelme a szülőik ellen. Az író rendkívüli ügyességgel bonyolítja a gazdag anyagot: ebben a lázas atmoszférájú, hatal-

mas méretű regényben. Elmer Rice: Newyork regénye című műve az Athenaeum Nagyregény sorozatában jelent meg. A hatalmas kétet vászonkötésben 238 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepageál Cluj.

* **DR. LAZAR BELA: MŰVÉSZET.** A magyar művészeti irodalomban hiányzott eddig olyan könyv, amelyből a művész, lényegére és történetére vonatkozó ismeretek a közönség legszélesebb rétegei számára könnyűszerrel elsajátíthatók lennének. Ez a mű egy kötetben egyetemes művészettörténetet ad. Felöleli az építészet, szobrászat és fesztét egész anyagát. Az egyes művészeti irányok és korok gyors vágtában rohannak el az olvasó előtt és ahogy az író magyaráz, észrevétlenül megtanulják, hogyan kell egy képet, vagy szobrot szemlélni, mi az, ami egy alkotást művészivé és örökbecsűvé avat. Nagy segítségére van ebben a szerzőnek az illusztrációk anyaga: közel 100 szövegkép és 36 műmellékleten elhelyezett 64 remek reprodukció szemlélteti az elmondottakat. Dr. Lázár Béla könyvét mindenki megértheti, ifjú és öreg egyaránt. Biztoskezü, megbízható kalauz a művészet gyönyörű birodalmában, az emberteremtette álmoképek színes virágkertjében. A pompás és vaszkus mű, amely a képanyagon kívül, 350 lap, szép kiállításban, művészi kötésben, Rézsavölgyi kiadásban jelent meg. Ára kötve 251 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepageál Cluj.

* **ROBERT GRAVES: A vitész Belizár.** Belizár, „a császári istállók grófja” Bizánc seregeinek Justinianus császár alatt legfőbb parancsnoka volt olyan nagy katonai és emberi egyéniség volt, amilyen a történelemben kevés akad. Krisztus után az V. században született egy thrák faluban. Mikor 6 éves lett, anyja megesketezte a szentírásra, hogy kerüljön fogja a világot, a húst és az ördögöt. A férfiúvá lett Belizár örökre megtartotta fogadalmát. Tünneményes katonai tehetséggel korán a legmagasabb rangig emelkedett. A hunok harcolási módját a góttokkal egyesítve, diadalmas csatákban mérkőzött meg az akkori világ legnagyobb urának, a perzsa királynak és a félelmetes gótoknak haderőivel. Justinianus császár féltékeny lett rá és azzal a váddal, hogy trónjára tör, kiszuratta szemét az uroló pillanatig tántoríthatatlanul hűséges hadvezérnek. Robert Graves az óriási sikerű Claudius életregényének világhírű szerzője, Belizár hű eunuchjának szájába adva mondja el a nagy hadvezér élet-történetét. Ennél a könyvnél mozgalmasabbat, drámaibbat és érdekesebbet, a bizánci császári boszorkánykőnyha rejtelmeibe mélyebben bevilágított művet még nem írtak. A kötet az Athenaeum Életregény-sorozatában jelent meg, ára kötve 178 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepageál Cluj.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állatkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógykezelési hirdetések szavankint egy leu. Házasság és levelezés rovatban szavankint öt lei, minden más rovatban szavankint kető lei. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóháza. Alapítvány: Piata Brațianu 3. II. kerület: Tamás-rafik, Piata Badea Cartan 8. — Kardos-rafik, Piata Traian (szerb templom mellett). Grósz-rafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-rafik, Piata Lahovari IV. kerület: March-rafik, Piata Kürti. — Nógrády-rafik, (Tivoli mellett) — Olariu-rafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-rafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-rafik, Strada Brațianu 15/a. Telefon 13.

Allást keres

Perfekt szakácsnő jó bizonyítványokkal azonnalra állást keres. Cím IV. Str. Gojdu 10. a házmesternél. 2813

Iroda-bizasszony kezdő, szerény fizetéssel állást keres. Szíves megkeresések „Szorgalmas” jellegére a kiadóba leadandók. 3020

Villanymotorok javítását és karbantartását vállalom. Címetek kérem a kiadóba leadni. 3019

Kereskedők figyelmébe! Nem peresített árúkövetések, részletek inkasszója vállalom, felek látogatásával garancia mellett. Megkeresések „Rizikó mentes” jellegére kéretnek a kiadóba. 2817

Mindenek szakácsnő tisztá, rendszeres éves bizonyítványokkal állást keres. azonnalra. Cím a kiadóban. 2823

Alkalmazás

Kimondottan perfekt szakácsnő éves bizonyítványokkal felvétetik. Bonnert Rudolf ügyvéd Timisoara I. Bulev. Carmen Sylva 5. 2822

Lakás

Bátorozott szoba, fürdőszoba használatlaltal és esetleg teljes ellátással (két személynek is) azonnalra kiadó. Cím a kiadóban. 3529

Kiadó kapualatti bajárral bíró bátorozott szoba, fürdőszoba használatlaltal, kívánatra reggeli és ebéd kóstval Cím a kiadóban. 3530

Adás-vétel

Veszek egy nagyobb bőrdödt. Cím a kiadóban. 2994

Porszívógép, jókarban lévő jutánvosan eladó. Cím a kiadóban. 3645

Tűkőr szén csiszolt, fürdőszobába való megvételre kerestetik. Címetek ár-megjelöléssel kérem a kiadóba leadni. 3645

Zstros bődön (nem túl nagy) zománcozott, megvételre kerestetik. Címetek kérem a kiadóba leadni. 3646

Kombinált szoba diófurniros, gyönyörű szép, eladó. Földi asztalos II. Str. Simion Barnutu 80. 2-es villamos megálló sarkán. 2816

Krácsonyi dús választék mindenfajta szőnyeg, perzsa, kombinált szoba, Biedermayer-szalón, könyvszekrény, sarokvitrin, iróasztal, sublod. Ebédlők, hálók, zongorák, porzivó. F. Fischeff I. Str. I. G. Duca 6. 2820

Gyermekköcsi teljesen divatos és igen jó karban lévő, mély, eladó. Megtekinthető Blaskovics villában délelőttönként. 2821

Külföldre

Dr. Bechnitz Sándor s'a pierdut butelitul rosu. Gastorul este rugat a-l predina la politie. 2818

AVIZ

Toți pensionarii Municipiului Timisoara, cari doresc să beneficieze și pe mai departe de reducerea de 50% la plata curentului electric consumat, sunt rugați să binevoiască a prezenta până la data de 31 Decembrie 1938 la biroul nostru din Str. Stefan cel Mare No. 24, carnetele de pensie.

Se atrage atențiunea că acelora cari nu vor prezenta carnetele de pensie până la data de mai sus, li se va sista reducerea de care beneficiază.

Intreprinderile Electromecanice ale Municipiului Timisoara. Serviciul pentru Abonati.